

Rozdział 5

DZIAŁANIA OCHRONNE

na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej Ojcowskiego P. N.

z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań

(nie dotyczy otuliny Ojcowskiego P.N.)

1. Działania ochronne **na obszarach OCHRONY ŚCISŁEJ** obejmują:

- a) zachowanie naturalnych procesów przyrodniczych, różnorodności biologicznej oraz naturalnych (unikatowych) walorów przyrodniczych poprzez całkowite i trwałe zaniechanie działań w odniesieniu do tych ekosystemów,
- b) niepodejmowanie żadnych działań interwencyjnych w odpowiedzi na klęski żywiołowe, za wyjątkiem pożarów, a także powstałych wiatrołomów w miejscach udostępnianych turystycznie, przebiegających przez Park drogach kołowych lub bezpośrednio przylegających do tych obszarów (w odległości do 2 wysokości drzewostanu).
- c) działania związane z:
 - o ochroną miejsc historycznych wyłącznie przy szlakach turystycznych,
 - o prowadzeniem prac konserwatorskich w infrastrukturze turystycznej, wykonywaniem remontów szlaków,
 - o zabezpieczaniem przed ruchem turystycznym terenów chronionych przy zastosowaniu metalowych lub drewnianych barier,
 - o wykonywaniem zabezpieczeń szlaków turystycznych, wejścia do jaskini Łokietka oraz Jaskini Ciemnej przed spadającymi kamieniami/skałami oraz usuwanie drzew utrudniających ruch turystyczny na szlakach lub stanowiących zagrożenie życia lub zdrowia osób,
- d) ochronę przed penetracją ludzką na obszarach nie udostępnianych,
- e) ochronę przeciwpożarową oraz ochronę przed zagrożeniami powodowanymi przez pojazdy mechaniczne i związanymi z obecnością infrastruktury technicznej,
- f) wykonywanie badań naukowych i monitoringu mających na celu poznanie różnorodności biologicznej ekosystemów oraz dokumentację zachodzących w nich procesów i zmian.

1.1 Działania ochronne **na obszarach ochrony czynnej** podejmowane są w razie konieczności wykonania odpowiednich działań – wówczas, gdy spontaniczne procesy zachodzące w ekosystemach Parku nie prowadzą do osiągnięcia celów ochrony; obejmują one:

– **w ekosystemach leśnych:**

- 1) przywracanie właściwego dla określonych siedlisk składu gatunkowego drzewostanów poprzez:
 - a) stwarzanie warunków do naturalnego wykształcenia się drzewostanów o prawidłowym składzie gatunkowym,
 - b) produkcję sadzonek do odnowień i zalesień z nasion pozyskanych z obszaru Parku,
 - c) prowadzenie zalesień i odnowień w obszarach gdzie niemożliwe jest samoistne odtworzenie się dla danego siedliska drzewostanu,
 - d) wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-hodowlanych w drzewostanach,
 - e) wykonywanie cięć sanitarnych w zakresie koniecznym dla zapewnienia trwałości lasu i zapewnienia zgodności składu gatunkowego i struktury drzewostanu z siedliskiem,
 - f) pozostawienie obumarłych i obumierających drzew oraz leżaniny dla rozwoju saproksylobiontów,
 - g) zabiegi pielęgnacyjno-hodowlane drzewostanów przewidziano w drzewostanach mających charakter przedplonów na gruntach porolnych. Cięcia mają na celu zwiększenie odporności głównie od wiatru i śniegu oraz przygotowanie do przebudowy.

h) przyjęto następujące typy drzewostanów oraz składy gatunkowe odnowień:

| Typ siedliskowy lasu | Typ drzewostanu | Zbiorowisko leśne | Ramowy skład gatunkowy odnowień |
|----------------------|------------------------------------|--|------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Lł | Wb-OI | <i>Alno-Ulmion</i> wąwozy | OI 40% Wb 30% inne 30% |
| | OI-Jw-Wb | <i>Alno-Ulmion</i> doliny | Wb 50% Jw 20% OI 20% inne 10% |
| Lwyżśw | Bk | <i>Dentario glandulosae fagetum</i> (war. ubogi, dolinowy) | Bk 80% Jd 10% inne 10% |
| | Jd-Bk | <i>Dentario g.-Fagetum</i> war. ubogi, wierzchwinowy | Bk 60% Jd 30% inne 10% |
| | Bk | <i>Carici-Fagetum</i> | Bk 80% inne 20% (Db, Lp, Gb) |
| | Gb-Jd-Bk | <i>Quercu-Fagetea</i> (reg.) | Bk 40% Jd 20% Gb 20% inne 10% |
| | Lp-Bk-Gb | <i>Tilio-Carpinetum</i> | Gb 40% Bk 20% Lp 20% Kl i inne 20% |
| | Jw-Bk-Gb | | Gb 40% Bk 20% Jw 20% Jd i inne 20% |
| | Db-Gb-Bk | | Bk 40% Gb 20% Db 20% Jd i inne 20% |
| Db-Jd-Bk | Bk 30% Jd 20% Db 20% Gb i inne 30% | | |
| LMwyż | Jd-Bk | <i>Luzulo pilosae-fagetum</i> | Bk 60% Jd 30% inne 10% |
| LGśw | Jw-Bk | <i>Dentario glandulosae – fagetum</i> (wariant żyzny) | Bk 60% Jw 30% inne 10% |
| | Bk | | Bk 80% inne 20% |
| | Jw | <i>Phyllitido-Aceretum</i> | Jw 90% inne 10% |

Typy drzewostanów dla leśnych siedlisk przyrodniczych

L-F – Kwaśna buczyna niżowa – *Luzulo pilosae-Fagetum* – **Jd-Bk**

T-C – Grań subkontynentalny – *Tilio cordatae-Carpinetum betuli* – **Bk-Gb¹**

r Q-F – regeneracyjne stadia lasów liściastych z klasy *Quercu-Fagetea* – **Gb-Jd-Bk**

V-P – bór mieszany z klasy *Vaccinio-Piceetea* – **Bk-So**

C-F – Ciepłolubna buczyna storczykowa – *Carici-Fagetum convallarietosum* – **Bk**

Ph-A – jaworzyna górską z jęczmikiem zwyczajnym – *Phyllitido-Aceretum* – **Jw**

Lu-A – jaworzyna górską z miesięcznicą trwałą – *Lunario-Aceretum* – **Jw**

Dg-F – Buczyna karpacka – *Dentario glandulosae-fagetum* – wariant żyzny z *Dentaria glandulosa* – **Jw-Bk**

Dg-F asp – Buczyna karpacka – *Dentario glandulosae-fagetum* – wariant ubogi z *Asperula odorata* – **Jd-Bk**

F-U – Łęg wiązowy – *Ficario-Ulmetum minoris* – **Js-Wz**

A-U – Łęgi ze związku *Alno-Ulmion* – **OI-Wb²**

- 2) utrzymanie lub przywracanie różnorodności biologicznej, w tym pożądanego stanu siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów z uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 oraz innych gatunków specjalnego zainteresowania w OPN,
- 3) monitorowanie występowania czynników biotycznych i abiotycznych niekorzystnie oddziałujących na drzewostan,

¹ generalnie typ drzewostanu **Bk-Gb** w wariantach: **Lp-Bk-Gb, Jw- Bk-Gb, Db-Gb-Bk, Db-Jd-Bk**

² generalnie typ drzewostanu **OI-Wb** w wariantach: **OI-Jw-Wb** (doliny, częstszy) i **Wb-OI**

- 4) ochrona przeciwpożarowa,
- 5) pozostawienie obumarłych i obumierających drzew oraz części leżaniny dla rozwoju organizmów saproksylobiontycznych.
- 6) usuwanie gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia,
- 7) przersedzanie (prześwietlanie) drzewostanów, w których runie lub podszycie występują ciepłolubne gatunki,
- 8) wykonywanie badań naukowych i monitoringu mających na celu poznanie różnorodności biologicznej ekosystemów oraz dokumentację zachodzących w nich procesów i zmian.

– w łądowych ekosystemach nieleśnych:

- 1) utrzymanie lub przywracanie różnorodności biologicznej, w tym pożądanego stanu siedlisk grzybów, roślin lub zwierząt z uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 oraz innych gatunków specjalnego zainteresowania w OPN,
- 2) ochrona zbiorowisk kserotermicznych i łąkowych przed sukcesją leśną przez cykliczne wykaszanie, odkrzewianie, lub wypas, w celu utrzymania lub odtworzenia właściwego składu gatunkowego flory i fauny,
- 3) inne zabiegi zabezpieczające chronione obszary przed szkodliwym oddziaływaniem czynników biotycznych i abiotycznych w tym antropogenicznych,
- 4) monitorowanie występowania czynników biotycznych i abiotycznych niekorzystnie oddziaływujących na ekosystemy nieleśne,
- 5) przeciwdziałanie sukcesji leśnej w celu utrzymania charakterystycznego składu flory i fauny Parku (ochrona przed zarastaniem drzewami i krzewami) przez wycinanie karczowanie pojedynczych drzew lub fragmentów drzewostanów w celu odsłonięcia masywów skalnych lub zmniejszenia stopnia zacienienia muraw, łąk i zarośli względnie powiększenia arealu zbiorowisk nieleśnych,
- 6) promowanie rolnictwa ekologicznego na gruntach prywatnych,
- 7) zachowanie i odtwarzanie lokalnych mokradeł i podtopienie płatów łąk wilgotnych w celu ochrony roślin higrofilnych,
- 8) ograniczanie powierzchni zajmowanej przez rośliny synantropijne, w tym zwalczanie obcych, taksonów inwazyjnych wkraczających do ekosystemów naturalnych i antropogenicznych i zagrażających rodzimym składnikom flory
- 9) dążenie do eliminacji istniejących zagrożeń antropogenicznych, w szczególności nielegalnej zabudowy, niszczenia roślin (miedzy innymi poprzez antropopresję), zbiór okazów grzybów i roślin czy zmian stosunków wodnych.
- 10) wykonywanie badań naukowych i monitoringu mających na celu poznanie różnorodności biologicznej ekosystemów oraz dokumentację zachodzących w nich procesów i zmian.
- 11) dążenie do eliminacji z obszaru OPN przez odpowiednie służby zewnętrzne udomowionych drapieżnych gatunków zwierząt wtórnie dziko żyjących (psy i koty).

– w ekosystemach wodnych:

- 1) zapewnienie warunków wodnych niezbędnych dla uzyskania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, w tym siedlisk i gatunków będących na terenie Parku przedmiotami ochrony Natura 2000,
- 2) utrzymanie lub przywracanie różnorodności biologicznej, w tym pożądanego stanu siedlisk, gatunków roślin i zwierząt wodnych charakterystycznych dla wód czystych,
- 3) dążenie do zachowania jak najwyższej klasy czystości wód powierzchniowych i podziemnych,
- 4) dążenie do zachowania naturalnego systemu i reżimu hydrologicznego, w tym ograniczania odpływu wód powierzchniowych,
- 5) eliminacja odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do potoków, za wyjątkiem obiektów posiadających pozwolenie wodno-prawne,

- 6) dążenie do zapobiegania eutrofizacji cieków wodnych poprzez wspieranie samorządów lokalnych w modernizacji i rozbudowie kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz budowie nowych oczyszczalni ścieków,
- 7) ochrona źródeł krasowych i obszarów źródliskowych przed poborem wód i zanieczyszczeniami oraz spadkiem wydajności,
- 8) dążenie do renaturalizacji koryt za wyjątkiem układów uwarunkowanych historycznie i kulturowo,
- 9) ochrona reliktowych gatunków flory i fauny związanej z potokami i źródłami krasowymi,
- 10) dążenie do zachowania układów historycznie uwarunkowanych, w tym: obiektów (stawów i budowli, młynówek) związanych z zachowawczą hodowlą pstrąga potokowego,
- 11) dążenie do eliminacji gatunków obcego pochodzenia stanowiących zagrożenie dla rodzimej flory i fauny,
- 12) monitorowanie skutków działań antropogenicznych, w tym szczególnie zanieczyszczenia wód,
- 13) wykonywanie badań naukowych i monitoringu mających na celu poznanie różnorodności biologicznej ekosystemów wodnych oraz dokumentację zachodzących w nich zmian,
- 14) dążenie do odtworzenia i zachowania naturalnych procesów korytotwórczych z wyjątkiem miejsc koniecznej ochrony zabudowań i infrastruktury.

– w stosunku do roślin lub grzybów dziko występujących:

- 1) utrzymanie lub przywracanie różnorodności biologicznej realizowane na poziomie genetycznym i gatunkowym roślin lub grzybów, w tym przez ochronę ich siedlisk,
- 2) ochrona gatunków specjalnego zainteresowania Ojcowskiego PN, w tym będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 oraz ich siedlisk,
- 3) dążenie do eliminacji obcych, ekspansywnych gatunków roślin,
- 4) wykonywanie badań naukowych i monitoringu mających na celu poznanie różnorodności biologicznej roślin i grzybów i ich populacji.

– w stosunku do zwierząt dziko występujących:

- 1) utrzymanie lub przywracanie różnorodności biologicznej realizowane na poziomie genetycznym i gatunkowym zwierząt, w tym przez ochronę ich siedlisk,
- 2) ochrona osto i gatunków specjalnego zainteresowania OPN, w tym będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 oraz ich siedlisk,
- 3) dążenie do eliminacji zagrożeń antropogenicznych, w szczególności oddziałujących na gatunki specjalnego zainteresowania OPN, w tym będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000,
- 4) tworzenie warunków do rozrodu i bytowania wszystkich gatunków zwierząt na obszarze Parku, w tym zabezpieczanie miejsc rozrodu płazów oraz szlaków ich migracji,
- 5) ograniczanie nadmiernej antropopresji oraz jej skutków, w tym szczególnie synantropizacji,
- 6) dążenie do eliminacji obcych gatunków zagrażających rodzimej faunie lub niepożądanych,
- 7) dążenie do eliminacji z obszaru OPN przez odpowiednie służby zewnętrzne udomowionych drapieżnych gatunków zwierząt wtórnie dziko żyjących (psy i koty).
- 8) odstrzał sanitarny osobników rannych bądź chorych, które nie mają szans na przeżycie przez służby weterynaryjne lub członków PZŁ,
- 9) preferowanie naturalnych czynników selekcji, niedokarmiania zwierząt dziko żyjących,
- 10) w uzasadnionych wypadkach wykonywanie odstrzału redukcyjnego nadmiernej populacji zwierząt łownych lub odstrzału sanitarnego w przypadku zagrożenia epizootią,
- 11) podejmowanie czynnych działań przeciwko kłusownictwu,
- 12) wykonywanie badań naukowych i monitoringu mających na celu poznanie różnorodności biologicznej zwierząt i ich populacji.

– w stosunku do przyrody nieożywionej i gleb:

- 1) zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, w tym odślanianie przez usuwanie drzew, krzewów oraz ich odrośli kompleksów skalnych charakterystycznych dla Doliny Prądnika,
- 2) poprawa lub utrzymanie właściwego stanu zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i gleb,
- 3) działania ochronne likwidujące lub ograniczające negatywne skutki działalności człowieka,
- 4) dążenie do regeneracji terenów zdegradowanych przez działalność człowieka,
- 5) zapobieganie erozji gleb przez remontowanie oraz bieżącą konserwację szlaków turystycznych.

– w stosunku do ochrony środowiska:

- 1) dążenie do wprowadzania przyjaznych dla środowiska technologii oczyszczania ścieków i ogrzewania,
- 2) usuwanie dzikich wysypisk śmieci oraz śmieci pozostawianych na szlakach turystycznych,
- 3) czyszczenie cieków wodnych oraz ich brzegów z zanieczyszczeń (śmieci) niesionych przez wody opadowe,
- 4) zapobieganie zagrożeniom pożarowym, związanym z infrastrukturą techniczną oraz zagrożeniom powodowanym przez pojazdy mechaniczne

– w stosunku do walorów krajobrazowych:

- 1) dążenie do realizacji wykupów nieruchomości niestanowiących własności Skarbu Państwa znajdujących się przede wszystkim w granicach OPN (enklawy wewnętrzne) na rzecz Skarbu Państwa w miarę zdobywanych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych,
- 2) dążenie do ochrony rzeźby terenu, szaty roślinnej, miejsc i walorów krajobrazowych,
- 3) przeciwdziałanie zarastaniu przez drzewa i krzewy miejsc o szczególnych walorach krajobrazowych,
- 4) dążenie do ochrony i utrzymania tradycyjnych układów przestrzennych,
- 5) dążenie do ochrony obiektów zabytkowych wraz z otoczeniem,
- 6) dążenie do rewaloryzacji obiektów i układów zabytkowych,
- 7) wspieranie działań zmierzających do wykonywania remontów i adaptacji istniejących zagród i obejść w celu zachowania tradycyjnych form i układów architektonicznych,
- 8) 8wspieranie działań zmierzających do pielęgnacji zadrzewień, sadów i zieleni urządzonej wokół obiektów znajdujących się na obszarze Parku z uwzględnieniem wytycznych w zakresie ekspozycji (ze szczególnym uwzględnieniem Parku Zamkowego).

– w stosunku do wartości kulturowych:

- 1) dążenie do zachowania istniejących walorów kulturowych Parku w zakresie kultury materialnej (w szczególności obiektów i ich pozostałości) oraz kultury niematerialnej, w tym związanych z regionalną tradycją i zwyczajami,
- 2) pozyskiwanie środków finansowych w celu realizacji prac konserwatorskich, remontowych lub restytucyjnych w obiektach stanowiących własność Ojcowskiego P.N.,
- 3) podejmowanie starań o zachowanie walorów kulturowych obiektów o charakterze zabytkowym nienależących do własności Ojcowskiego P.N.,
- 4) działania zmierzające do prowadzenia wypasu kulturowego,
- 5) wykonywanie czynnych dziełań zmierzających do zachowania i pielęgnacji sadów posiadających stare odmiany drzew owocowych.

1.2 Działania na obszarach ochrony krajobrazowej (niebędących własnością Skarbu Państwa) obejmują:

- 1) merytoryczną pomoc w zakresie realizacji działań ochrony czynnej, wymienionych w ust. 1.2 oraz dążenie do zapobiegania negatywnym skutkom antropopresji w Parku poprzez

- ściłą współpracę z samorządem lokalnym w kształtowaniu możliwie optymalnej polityki przestrzennej,
- 2) w stosunku do ekosystemów leśnych położonych na gruntach niestanowiących własności Skarbu Państwa – wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad wykonywaniem gospodarki leśnej w oparciu o zawarte porozumienie ze Starostą Krakowskim (na podstawie art. 8e ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. „*O ochronie przyrody*” w związku z art. 5 ust. 2–4 ustawy z dnia 28 września 1991 r. „*O lasach*”)
Należy podejmować starania, by opracowane w odniesieniu do ww. lasów uproszczone plany urządzenia lasu lub inwentaryzacje stanu lasu uwzględniały następujące zasady:
 - a) planowanie rębni przerębowych (prowadzenie w sposób ciągły cięć w całym drzewostanie) lub rębni stopniowych (prowadzenie na powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć prowadzących do nierównomiernego przerzedzenia drzewostanu) o maksymalnie wydłużonym okresie odnowienia (minimum 40-letnim). Intensywność cięć powinna być uzależniona od wymagań ekologicznych młodych drzew i dostosowana do potrzeb gatunków tworzących drzewostany,
 - b) w celu utrzymania bioróżnorodności, uwzględnienie pozostawiania na nieruchomości leśnej części drzew zamierających lub martwych do naturalnego rozkładu (zwłaszcza drzew z dziuplami) – przy planowaniu użytkowania rębego,
 - c) stosowanie cięć pielęgnacyjnych, które powinny być planowane na podstawie potrzeb hodowlanych drzewostanów, a ich intensywność nie powinna przekraczać 15% oszacowanej zasobności,
 - d) dostosowanie do występujących typów siedliskowych lasu lub rozpoznanych zespołów roślinnych (z uwzględnieniem zasad hodowli lasu obowiązujących w Lasach Państwowych dla gospodarczych typów drzewostanów) składów gatunkowych odnowień,
 - e) wykorzystywanie odnowień naturalnych, a w przypadku ich braku lub niezgodności składów odnowień z siedliskiem – wprowadzanie materiału sadzeniowego rodzimego pochodzenia,
 - 3) dążenie do realizacji działań wymienionych w ust. 1.2 w ścisłej współpracy z właścicielami nieruchomości, w stosunku do lądowych ekosystemów nieleśnych, ekosystemów wodnych, roślin i grzybów dziko występujących, zwierząt, przyrody nieożywionej i gleb, ochrony środowiska, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych,
 - 4) działania wymienione w ust. 1.2. w lasach i na gruntach nieleśnych stanowiących własność Skarbu Państwa w wieczystym użytkowaniu Parku lub będących jego własnością oraz działania wymienione w ust. 1.2. w odniesieniu do dziko występujących roślin i zwierząt.
 - 5) w zakresie ochrony krajobrazu Parku do:
 - a) wsparcia merytorycznego oraz wspierania działań zmierzających do ochrony rzeźby terenu, szaty roślinnej, miejsc lęgowych, a także architektury krajobrazu i przedpola widokowego obiektów ważnych dla kultury materialnej i duchowej (zarówno dzieł przyrody jak i człowieka), z wyłączeniem ochrony istniejących zabudowań przed powodzią,
 - b) wspierania działań zmierzających do ochrony obiektów zabytkowych oraz wartościowych elementów naturalnych związanych z kompozycją zespołów zabytkowych,
 - c) wspierania działań zmierzających do rewaloryzacji obiektów i układów zabytkowych,
 - d) ebieżące uzgadnianie przez dyrektora Ojcowskiego P.N. w ramach swojej kompetencji projektów decyzji o warunkach zabudowy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz projektów planów zagospodarowania przestrzennego - mając na uwadze realizację celów Ojcowskiego P.N.

2. Działania ochronne **wspólne dla obszarów ochrony.**

3.1 Wszelkie zmiany użytkowania terenu winny zmierzać w kierunku utrzymania i przywrócenia swoistych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku, w tym zachowania różnorodności biologicznej, estetycznych i historycznych cech krajobrazu, oraz specyfiki kulturowej Parku.

| L.p. | Rodzaj działań ochronnych | Sposób wykonania i zakres | Lokalizacja ¹ |
|------|--|---|---|
| 1 | Zachowanie dziedzictwa geologicznego | 1. Ochrona stanowisk geologicznych o szczególnym znaczeniu, w tym jaskiń – zabezpieczanie ich przed niekontrolowanym ruchem turystycznym. 2. Zakaz wspinaczki skałkowej na terenie Parku, za wyjątkiem skałek Pochylec I i Pochylec II w przysiółku Grodzisko. | Obszar Parku – wszystkie stanowiska geologiczne o szczególnym znaczeniu |
| 2 | Ochrona wód powierzchniowych Parku i uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej | 1. Dążenie do całkowitego wyeliminowania odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód powierzchniowych. 2. Podejmowanie interwencji w przypadku nieprawidłowego działania oczyszczalni ścieków. 3. Dążenie do zaprzestania stosowania środków chemicznych w celu zimowego utrzymania dróg gminnych i lokalnych przechodzących przez obszar Ojcowskiego P.N. 4. Monitorowanie czystości wód. | Obszar Parku |
| 3 | Regulacja stosunków wodnych w celu poprawy bilansu wodnego | 1. Dążenie do sukcesywnego ograniczania poboru wody ze wszelkich źródeł zasilających potoki Prądnik i Sępówka – za wyjątkiem obiektów posiadających pozwolenie wodnoprawne. 2. Dążenie do uregulowania systemu młynówek. | Obszar Parku |
| 4 | Ochrona źródeł | 1. Zmierzanie do zaprzestania wykorzystywania lokalnych źródeł do zasilania instalacji wodociągowych dla celów pitnych; dla potrzeb komunalnych dopuszcza się jedynie pobór wody ze źródła św. Jana w Ojcowie 2. Dążenie do ograniczania w zakresie zagospodarowywania źródeł dla celów turystyczno-rekreacyjnych, za wyjątkiem źródła Miłości w Ojcowie. 3. Dążenie do realizacji czynnych działań w zakresie renaturalizacji przekształconych nisz źródłiskowych. | Obszar Parku |
| 5 | Ochrona ptaków | 1. Ochrona miejsc gniazdowania ptaków szczególnie w okresie lęgowym oraz pozostawianie drzew dziuplastych – potencjalnego miejsca gniazdowania niektórych gatunków zwierząt (za | Obszar Parku |

| | | | |
|----|---|---|--------------------------|
| | | wyjątkiem drzew stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego). 2. Monitoring gatunków zagrożonych. | |
| 6 | Ochrona płazów | 1. Okresowe zabezpieczanie szlaków migracji płazów – w miejscach stwierdzonych dla nich zagrożeń przez: a) rozstawianie zabezpieczeń, w szczególności siatek i płotów; b) przenoszenie przez drogę migrujących osobników. 2. Utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych do rozrodu. 3. Dążenie do wykonania przepustów pod drogą wojewódzką w Pieskowej Skale. 4. Monitorowanie liczebności płazów w czasie wędrówki godowej. | Obszar Parku |
| 7 | Ochrona pstrąga potokowego | 1. Utrzymanie istniejących stawów w Dolinie Prądnika. 2. Zachowawcza hodowla pstrąga w sztucznych stawach w Ojcowie. | Stawy w Dolinie Prądnika |
| 8 | Ochrona fauny wodnej | 1. Dążenie do zapewnienia właściwego stanu i czystości wód. 2. Wyłączenie z odłowów ryb i wędkarstwa potoków Prądnik, Saspówka i stawów w Pieskowej Skale. | Obszar Parku |
| 9 | Zwalczanie obcych dla fauny Ojcowskiego P.N. gatunków zwierząt | 1. Dopuszcza się zwalczanie przez odłów albo odstrzał obcych i niepożądanych gatunków zwierząt (według potrzeb): a) piżmaka <i>Ondatra zibethica</i> , b) jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> , 2. Zgłaszanie do urzędów lokalnych gmin tzw. zwierząt bezdomnych w rozumieniu art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. „O ochronie zwierząt” (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1840), zagrażających zwierzętom dziko występującym na obszarze Parku, w celu ich odłowienia przez stosowne służby zewnętrzne, – | Obszar Parku |
| 10 | Przeciwdziałanie tzw. szkodnictwu leśnemu oraz naruszeniom przepisów wskazanych w art. 15 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. „O ochronie przyrody” (tekst jedn. Dz.U. z 2018 poz. 142) – określanej dalej skrótem <i>uoop</i> | Wykonywanie działań prewencyjnych przez pracowników Służby Parku – w tym funkcjonariuszy Straży Parku. | Obszar Parku |
| 11 | Ochrona | 1. Dozorowanie i dogaszanie | Obszar Parku |

| | | | |
|----|---|--|--|
| | przeciwpożarowa | <p>pogorzeliisk – według potrzeb.</p> <p>2. Utrzymanie punktów czerpania wody.</p> <p>3. Utrzymanie przejezdności dróg pożarowych.</p> <p>4. Patrowanie obszaru OPN w okresach zagrożenia pożarami.</p> <p>5. Zakup, utrzymanie i przeglądy sprzętu p.poż.</p> <p>6. Aktualizacja planu p.poż.</p> <p>7. Przeglądy p.poż. obiektów infrastruktury technicznej, w tym instalacji elektrycznych, gazowych, kominiarskich, odgromowych.</p> <p>8. Modernizacja łączności przewodowej i bezprzewodowej oraz sieci internetowej (panele dyspozycyjne).</p> | |
| 12 | Zachowanie lub przywracanie wartości estetyczno-widokowych krajobrazu kulturowego | <p>1. Działania ochronne w ekosystemach leśnych, lądowych ekosystemach nieleśnych i w ekosystemach wodnych.</p> <p>2. Udostępnianie Parku do celów działalności człowieka w sposób zgodny z treścią art. 12 ust. 1 <i>uoop</i></p> <p>3. Dążenie do zachowania wartości estetycznych krajobrazu -</p> | Obszar Parku |
| 13 | Utrzymanie, remont i budowa urządzeń turystycznych | <p>1. Naprawa, konserwacja i budowa szlaków turystycznych oraz infrastruktury turystycznej, w tym:</p> <p>1) mostków,</p> <p>2) kładek,</p> <p>3) przepustów,</p> <p>4) schronów,</p> <p>5) znaków i drogowskazów na węzłach szlaków turystycznych,</p> <p>6) tablic edukacyjno-informacyjnych,</p> <p>7) ławek,</p> <p>8) barier i poręczy,</p> <p>9) ogrodzeń przy szlakach turystycznych.</p> <p>2. Usuwanie wiatrołomów i wiatrowałów znajdujących się w bezpośredniej styczności z miejscami udostępnionymi turystycznie oraz infrastruktura techniczną (budynki, drogi, sieci teleenergetyczne, etc.) według potrzeb</p> | Szlaki turystyczne oraz infrastruktura turystyczna na obszarze Parku |
| 14 | Ochrona tradycji i zwyczajów lokalnych | <p>1. Wspieranie tradycji obchodów rocznic ważniejszych wydarzeń historycznych.</p> <p>2. Dążenie do przywrócenia kulturowego wypasu zwierząt gospodarskich.</p> <p>3. Wspieranie działań do utrzymania sadów starych odmian drzew owocowych</p> | Teren Parku |

| | | | |
|----|---|--|--|
| 15 | Wykonanie nowej oraz uzupełnienie istniejącej infrastruktury turystycznej i edukacyjnej | <p>1. Budowa, modernizacja lub uzupełnienie infrastruktury turystycznej oraz towarzyszącej infrastruktury technicznej, m.in.:</p> <p>a) w sąsiedztwie Jaskini Łokietka i Ciemnej</p> <p>b) na zamku w Ojcowie</p> <p>c) na polanie Goplana</p> <p>d) na parkingach w Ojcowie i na Złotej Górze.</p> <p>2. Wykonanie edukacyjnego ogrodu roślin przed budynkiem dyrekcji OPN wraz z infrastrukturą towarzyszącą (parking, punkt informacji turystycznej (w skrócie PIT), drogi komunikacyjne, zaplecze techniczne).</p> <p>3. Uruchomienie PIT na Złotej Górze, parkingu Pod Zamkiem i przy dyrekcji OPN oraz w odrestaurowywanej zabytkowej willi „Pod Koroną” wraz z ekspozycją muzealną.</p> | <p>Oddziały:</p> <p>a) 30a</p> <p>b) 24b</p> <p>c) 18n</p> <p>d) 24d, 26b, c</p> |
| 16 | Ochrona obiektów zabytkowych | <p>1. Remont i konserwacja obiektów zabytkowych:</p> <p>a) pozostałości zamku w Ojcowie,</p> <p>b) architektury drewnianej i murowanej dawnego uzdrowiska Ojców – w tym willi „Pod Koroną”.</p> <p>2. Wykonanie specjalistycznej pielęgnacji drzewostanu Parku Zamkowego w Ojcowie.</p> <p>3. Podejmowanie prac archeologicznych w jaskiniach i na stanowiskach otwartych.</p> <p>4.</p> | <p>Obszar Parku – 24 obiekty, w tym najpilniejsze konserwacje i remonty:</p> <p>1. pozostałości zamku w Ojcowie (oddz. 24b)</p> <p>2. willa „Pod Koroną” (oddz. 28m)</p> <p>3. willa „Pod Berłem” (oddz. 29j)</p> <p>4. dom „Jastrzębska”</p> <p>5. willa „Grzybowska” (oddz. 24p)</p> <p>6. willa „Jadwiga” (oddz. 18w)</p> |
| 17 | Utrzymanie w należyтым stanie obiektów Parku i ich otoczenia | <p>1. Utrzymanie zieleni wokół obiektów Parku, w tym przylegających łąk.</p> <p>2. Utrzymanie ogrodu roślin charakterystycznych dla Doliny Prądnika.</p> <p>3. Wykonanie prac mających na celu utrzymanie drzew i lasów przy obiektach Parku.</p> <p>4. Bieżące utrzymanie i remonty obiektów budowlanych i infrastruktury technicznej.</p> | <p>Obiekty Parku</p> |

| | | | |
|----|---|---|---|
| 18 | Utrzymanie ekosystemów Parku w stanie względnej równowagi ekologicznej | <p>1. Preferowanie naturalnych czynników selekcji i zakaz dokarmiania zwierząt.</p> <p>2. Utrzymanie liczebności populacji zwierząt łownych na poziomie niezagrażającym ekosystemom.</p> <p>3. Do sporządzania rocznych planów redukcji przyjmuje się, że poziom liczebności populacji zwierząt łownych na obszarze Ojcowskiego PN powinien wynosić w przypadku:</p> <p>a) sarny europejskiej <i>Capreolus capreolus</i> – ok. 200 sztuk,</p> <p>b) dzika <i>Sus scrofa</i> – do 50 sztuk.</p> <p>Jeżeli szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne utrzymują się na niskim poziomie, redukcji nie prowadzi się, nawet gdyby poziom liczebności zwierząt łownych został przekroczony.</p> <p>4. Wykonywanie zabezpieczeń chroniących uprawy rolne i leśne w miarę posiadanych środków finansowych.</p> | Obszar Parku z wyłączeniem obszarów ochrony ścisłej |
| 19 | Ochrona granic gruntów będących w wieczystym użytkowaniu Parku lub będących jego własnością | Odnawianie - malowanie słupków granicznych i utrzymanie powierzchni bez drzewostanu (wizur), znakowanie granicy zewnętrznej i wewnętrznej Parku oraz odnawianie i wystawianie nowych tablic na granicy Parku informujących o istniejącej formie ochrony | Obszar Parku, poza obszarem ochrony ścisłej |
| 20 | Ochrona walorów widokowych | <p>1. Dążenie do usuwania obiektów i elementów mogących ograniczyć lub zniekształcić krajobraz Doliny Prądnika, w tym wdrażanie działań zmierzających do zmiany napowietrznych linii energetycznych i teletechnicznych na kablowe podziemne.</p> <p>2. Usuwanie drzew i krzewów powodujących utratę walorów widokowych.</p> | Obszar Parku, poza obszarem ochrony ścisłej |
| 21 | Likwidacja zagrożeń bezpieczeństwa osób i mienia | Usuwanie i/lub ich specjalistyczna pielęgnacja drzew stwarzających zagrożenie wzdłuż dróg, szlaków turystycznych, w podliżu zabudowań oraz w miejscach udostępnianych turystycznie i parkingach. | W miejscach faktycznego zagrożenia na obszarze całego Parku |

3. Działania ochronne na obszarach ochrony ścisłej

4.3 W ekosystemach leśnych

| L.p. | Rodzaj działań ochronnych | Sposób wykonania i zakres | Lokalizacja |
|------|-----------------------------|---|-------------------------|
| 1 | Ochrona ekosystemów leśnych | 1. Ochrona naturalnych procesów przyrodniczych. | Obszar ochrony ścisłej. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | <p>2. Prowadzenie inwentaryzacji flory i fauny oraz monitoringu procesów przyrodniczych, w tym wykonywanie pomiarów na stałych powierzchniach badawczych.</p> <p>3. Uzupełnienie tablic informacyjnych dla obszarów ochrony ścisłej o tekst „Ostoja zwierzyny. Wstęp wzbroniony”, „Obszar ochrony ścisłej” oraz wymiana uszkodzonych tablic informacyjnych.</p> | |
| 2 | Ochrona cennych gatunków bezkręgowców, w tym szczególnie chrząszczy (<i>Coleoptera</i>), muchówek (<i>Diptera</i>) i błonkówek (<i>Hymenoptera</i>) związanych ze strefami ekotonowymi leśno-ziołoroślowymi | Zapewnienie miejsc bytowania, szczególnie bogatej gatunkowo faunie bezkręgowców | Koszenie raz w roku VI/VII, ziołorośli z pokrzywą <i>Urtica dioica</i> w Dolinie Sąspowskiej, po obu stronach szlaku żółtego, od wylotu doliny do Skały Muszla. |
| 3 | Likwidacja zagrożeń bezpieczeństwa publicznego, w tym na szlakach turystycznych i drogach kołowych przechodzących przez Park | Specjalistyczna pielęgnacja lub usuwanie drzew niebezpiecznych (lub ich części) w odległości dwóch wysokości drzewostanu, zagrażających bezpieczeństwu publicznemu oraz budynkom. | Obszar ochrony ścisłej wzdłuż dróg i szlaków turystycznych. |

4.4 Inne według specyfikacji Parku

| L.p. | Rodzaj działań ochronnych | Sposób wykonania i zakres | Lokalizacja |
|------|---|--|---|
| 1 | Ochrona jaskiń jako siedlisk nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) oraz dziedzictwa paleontologicznego | Zakładanie i konserwacja krat. | Jaskinia Łokietka (oddz. 30a), Jaskinia Ciemna (oddz. 36b) i 4 jaskinie w Dolinie Sąspowskiej i Wąwozie Jamki (oddziały – oddz. 27g, 30g, 31a,b). |
| 2 | Ochrona nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) | 1. Monitoring liczebności nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) hibernujących oraz w koloniach letnich w zasiedlonych jaskiniach oraz w budynkach Parku. 2. Patrolowanie okolic jaskiń przez Służby Parku. | Większe jaskinie na terenie Parku (oddziały – 30a,g, 36b, 27g, 31a,b, 36c,d) |
| 3 | Bezpieczeństwo zwiedzających na w miejscach udostępnionych turystycznie | Usuwanie drzew zagrażających (lub ich specjalistyczna pielęgnacja) pojazdom, budynkom, budowłom oraz bezpieczeństwu ludzi na drogach, szlakach turystycznych i w miejscach | Obszar ochrony ścisłej wzdłuż szlaków turystycznych. |

| | | | |
|---|--|---|---|
| | | gromadzenia się turystów, tj. parkingach, miejscach wypoczynkowych etc. | |
| 4 | Ochrona fauny ciepłolubnej związanej z murawami kserotermicznymi | 1. Utrzymanie muraw kserotermicznych jako siedliska rzadkich gatunków bezkręgowców (<i>Atypus muralis</i> , <i>Aporus pollux</i> , <i>Leptothorax sordidulus</i> , <i>Cicadetta cantilatrix</i> , chrząszczy, motyli, muchówek, błonkoskrzydłych, prostoskrzydłych i in.) 2. Utrzymanie muraw kserotermicznych jako siedliska gniewosza plamistego <i>Coronella austriaca</i> | Pieskowa Skała, Skały Wdowie (oddz. 5g), Zabugaje (oddz. 21r), Grodzisko, Skały Ciche, Górkowa Skała (oddz. 15k), Góra Zamkowa (oddz. 24c), Góra Koronna (oddz. 36c,f), Jonaszówka (oddz. 29k), Skała Krzyżowa (oddz. 39p), Baszta. |

4. Działania ochronne na obszarach OCHRONY CZYNNEJ

4.1 w ekosystemach leśnych

| L.p. | Rodzaj działań ochronnych | Sposób wykonania i zakres | Lokalizacja |
|------|--|--|---|
| 1 | Ochrona cennych gatunków flory i fauny | 1. Pozostawianie drzew martwych do naturalnego rozkładu - 2. Prowadzenie inwentaryzacji flory i fauny oraz monitoringu procesów przyrodniczych. 2. Zakładanie siatek zabezpieczających runo lub montowanie barier, w uzasadnionych przypadkach. 3. Wzmacnianie populacji gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem, przez podsiew nasion lub dosadzanie okazów - w miarę potrzeb, pochodzących z populacji położonych na terenie Parku lub w jego pobliżu. 4. Zwiększanie liczby stanowisk cennych gatunków lub tworzenie stanowisk zastępczych, gdy nie ma szans utrzymać stanowisk pierwotnych. 5. Wykonanie cięć prześwietlających w drzewostanie i poszyciu – w miarę potrzeb. 6. Reintrodukcja zanikłych elementów flory i fauny (w uzasadnionych przypadkach), po uzyskaniu opinii Rady Naukowej Parku a następnie po uzyskaniu zgody Ministra Środowiska. | Obszary ochrony czynnej w ekosystemach leśnych. |
| 2 | Utrzymanie szkółki leśnej | 1. Utrzymanie, remontowanie lub modernizacja istniejących obiektów szkółki oraz utrzymanie, remontowanie oraz uzupełnienie infrastruktury technicznej w szkółce | Oddział 20i |

| | | | |
|----|---|--|--|
| | | leśnej. 2. Hodowla sadzonek drzew i krzewów w szkółce leśnej. | |
| 3 | Pozyskanie rodzimego materiału nasiennego drzew leśnych, niezbędnego do prowadzenia przebudowy drzewostanów w strefie ochrony czynnej i krajobrazowej lub ochrony gatunków charakterystycznych dla danego siedliska | Ręczny zbiór nasion z pojedynczych drzew stojących: a) dąb <i>Quercus</i> sp. b) buk <i>Fagus sylvatica</i> c) jodła <i>Picea abies</i> d) trzeźnia <i>Cerasus avium</i> e) tarnina <i>Prunus spinosa</i> f) głóg <i>Crataegus</i> sp. | Wybrane drzewostany zgłoszone jako leśny materiał podstawowy (dąb, buk, jodła) Cały obszar ochrony czynnej (trzeźnia, tarnina, głóg). |
| 4 | Zabiegi agrotechniczne mające na celu przygotowanie gleby do sadzenia. | Uporządkowanie powierzchni, przygotowanie bruzd i placówek – wg potrzeb. | oddziały: 2h, 3a,b, 4f, 18m, 19a, 29cx, 31f,h, 33a,d, 34a,g, 35f,g. |
| 5 | Odnowienia, zalesienia, dolesienia luk i przerzedzeń | Sadzenia sadzonek drzew gatunków dostosowanych do siedliska, szczególnie ciężkonasiennych, których naturalne odnowienie byłoby trudne lub niemożliwe – wg potrzeb. | oddziały: 2h, 3a,b, 4f, 18m, 19a, 29cx, 31f,h, 33a,d, 34a,g, 35f,g. |
| 6 | Ochrona gleby | Pielęgnowanie gleby na uprawach leśnych przez wykaszanie niepożądanych roślin – wg potrzeb. | oddziały: 1x, 2h, 3b, 4f, 6f,m, 18m, 19a, 21h, 29cx, 31f,h, 33a,d, 34a,g, 35f,g. |
| 7 | Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów w wieku od 5 do 10 lat. (czyszczenia wczesne) | Regulacja składu gatunkowego. Usuwanie gatunków niepożądanych szczególnie gatunków obcych i inwazyjnych – wg potrzeb. | oddziały: 1x, 3a, 4f, 6f,m, 18m, 19a, 21h, 29cx, 31f,h, 33a,d, 34a,g, 35f,g. |
| 8 | Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów w wieku od 11 do 20 lat (czyszczenia późne) | Usuwanie drzew chorych obumierających i martwych, wykonywanie innych zabiegów poprawiających kondycję i stan zdrowotny drzew jak przerzedzanie zbyt silnych zagęszczeń – wg potrzeb | oddziały: 1y, 2h, 3a,b, 34g |
| 9 | Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów w wieku powyżej 20 lat (trzebieże wczesne) | Wykonanie trzebieży wczesnych wg potrzeb. | oddziały: 8a,b,c |
| 10 | Przeciwdziałanie szkodom w drzewostanach powodowanych przez zwierzęta | Zabezpieczanie upraw leśnych środkami naturalnymi lub preparatem odstraszającym (repelentem) i ewentualnie grodzenie – wg. potrzeb | oddziały: 1x, 2h, 3b, 4f, 6f,g,l,m, 8a, 18j,l,m, 19a, 21h, 29cx, 31fh, 33a,d, 34a,g, 35f,g. |
| 11 | Przeciwdziałanie szkodom w drzewostanach powodowanych przez | Zabezpieczanie nowo powstałych kęp naturalnego odnowienia środkami naturalnymi lub preparatem odstraszającym (repelentem) i | Obszar ochrony czynnej |

| | | | |
|----|--|---|---|
| | zwierzęta | ewentualnie gradzenie – wg potrzeb. | |
| 12 | Usuwanie z ekosystemów gatunków obcych i inwazyjnych, m.in. dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> , kasztanowca pospolitego <i>Aesculus hippocastanum</i> , robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> , lilaka <i>Syringa</i> , winobluszcza zaroślowego <i>Parthenocissus inserta</i> , niecierpków drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> i gruczołowatego <i>I. glandulifera</i> | Stopniowa wycinka drzew i usuwanie roślin zielnych. | Obszar ochrony czynnej |
| 13 | Stwarzanie warunków do odnowienia naturalnego i sztucznego | Częściowe usuwanie śniegołomów, wiatrołomów oraz wiatrowałów. | Obszar ochrony czynnej |
| 14 | Ochrona trwałości i naturalności drzewostanów oraz bioróżnorodności | Pozostawianie spośród pozyskiwanych drzew: – drzew obumarłych i obumierających, – drzew wywróconych i połamanych, a szczególnie drzew dziuplastych. | Obszar ochrony czynnej |
| 15 | Zapewnienie bezpieczeństwa ludziom oraz budynkom, budowłom i pojazdom | Specjalistyczna pielęgnacja lub usuwanie drzew zagrażających ludziom, budynkom, budowłom, pojazdom, rosnących przy drogach i szlakach turystycznych oraz w miejscach gromadzenia się turystów, tj. parkingach, miejscach wypoczynkowych, etc. | Obszary ochrony czynnej przez które przebiegają szlaki turystyczne i drogi kołowe oraz w pobliżu budynków i budowli |
| 16 | Ograniczenie niekorzystnego wpływu turystyki na przyrodę i zasoby kulturowe Parku | 1. Remont zabezpieczeń technicznych (poręcze, zastawki, schody, konstrukcje drewniane i murowane). 2. Naprawa i uzupełnianie tablic informacyjnych i bram wjazdowych. 3. Usuwanie odpadów stałych ze szlaków i ich otoczenia. 4. Prowadzenie edukacji ekologicznej w tym zakresie. | Obszary ochrony czynnej przez które przebiegają szlaki turystyczne |
| 17 | Zapewnienie przejezdności dróg przeciwpożarowych | Bieżące usuwanie drzew i krzewów utrudniających przejezdność dróg przeciwpożarowych oraz coroczny ich przegląd i ewentualna naprawa ich nawierzchni oraz istniejącej na tych drogach infrastruktury technicznej (mosty, kładki, etc.) | Obszary ochrony czynnej przez które przebiegają drogi kołowe |
| 18 | Zapewnienie bezpieczeństwa turystom na udostępnionych punktach widokowych | 1. Utrzymanie w dobrym stanie przejść na punkty widokowe (Góra Koronna, Jonaszówka, Maczuga Herkulesa). 2. Remont zabezpieczeń technicznych | Oddz. 8n, 29k, 36b, c, d, g, |

| | | | |
|----|--|--|--|
| | | i istniejącej infrastruktury technicznej. | |
| 19 | Monitoring przebiegu korytarzy ekologicznych | Ustalenie rzeczywistego przebiegu korytarzy ekologicznych zwierząt poprzez prowadzenie sukcesywnej ich obserwacji (tropy, ślady, migrujące zwierzęta, etc.) w pobliżu granic Parku | Obszar Parku ze szczególnym uwzględnieniem obszaru przygranicznego OPN |

4.2 w nieleśnych ekosystemach lądowych

| L.p. | Rodzaj działań ochronnych | Sposób wykonania i zakres | Lokalizacja |
|------|--|--|--|
| 1 | Ochrona cennych gatunków flory i fauny | <p>1. Prowadzenie na bieżąco inwentaryzacji flory i fauny oraz monitoringu procesów przyrodniczych.</p> <p>2. Wzmacnianie populacji gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem, przez podsiew nasion lub dosadzanie okazów pochodzących z terenu lub bezpośredniego sąsiedztwa Parku. (w miarę potrzeb).</p> <p>3. Zwiększanie liczby stanowisk cennych gatunków lub tworzenie stanowisk zastępczych, gdy nie ma szans utrzymać stanowisk pierwotnych – po uzyskaniu uprzedniej zgody Ministra Środowiska.</p> <p>4. Reintrodukcja zanikłych elementów flory i fauny (w uzasadnionych przypadkach) – po uzyskaniu uprzedniej zgody Ministra Środowiska.</p> <p>5. Odślanianie zarastających skałek wzdłuż Doliny Prądnika w celu zachowania korytarza ekologicznego dla gatunków związanych z siedliskami muraw naskalnych i kserotermicznych.</p> <p>6. Zakładanie barier zabezpieczających stanowiska b. cennych i rzadkich gatunków flory (w uzasadnionych przypadkach).</p> | Obszary ochrony czynnej w ekosystemach nieleśnych |
| 2 | Odtwarzanie i ochrona łąk i ziołorośli | <p>1. Wykaszanie mechaniczne lub ręczne roślinności łąkowej z usuwaniem biomasy lub wypas .</p> <p>2. Wykaszanie ziołorośli nie częściej niż raz na dwa lata późnym latem.</p> <p>3. Prowadzenie w miarę możliwości wypasu kulturowego -</p> <p>4. Coroczne wykaszanie obszarów z roślinami pozostawionymi przez owce lub inne zwierzęta wypasane w ramach wypasu kulturowego.</p> <p>5. Pozostawienie kwiecistych płątów nieskoszonej łąki (około 20% powierzchni) dla bezkręgowców.</p> <p>6. Utrzymanie obiektów infrastruktury technicznej związanej z kulturowym wypasem zwierząt gospodarskich (ogrodzenie, koszar, etc.).</p> <p>7. Usuwanie drzew i krzewów wkraczających na łąki w wyniku sukcesji.</p> | Oddziały: 1a,f,i,j, 5b,h,m,p,ax, 6a,c,m,n, 8o, 9a,d, 10f, 17g,h,j, 18b,n,t, 20a,m, 21f,o,r, 24c,f,g,h,k, 25l,m,p, 26i,j,k, 27b, 28.j,l,n,o, 29a,c,d,g,o,s,t, 36g,i, 37a,d,l, 38b, 39h, 40a,z,x,y,cx, 43m,o, wykupy w oddz. 6 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | <p>8. Usuwanie gatunków roślin obcego pochodzenia oraz ekspansywnych bylin nitrofilnych.</p> <p>9. Podsiew nasion rodzimych roślin łąkowych lub dosadzanie wyhodowanych okazów (w miarę potrzeb) – po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Ministra Środowiska.</p> <p>10. Monitoring zbiorowisk łąkowych i ziołoroślowych.</p> | |
| 3 | Ochrona zbiorowisk siedlisk podmokłych | <p>1. Koszenie ręczne jeden raz w roku z usuwaniem biomasy.</p> <p>2. Usuwanie drzew lub krzewów pojawiających się wyniku sukcesji wtórnej.</p> | Podmokłe łąki ostrożeńiowe <i>Cirsium rivularis</i> w Dolinie Saspowskiej i Pieskowej Skale, szuwar mannowy i łąka turzycowa w Dolinie Saspowskiej. |
| 4 | Ochrona zbiorowisk kserotermicznych i naskalnych. | <p>1. Wykaszenie roślinności, usuwanie drzew, krzewów i ich odrośli raz w roku, z wywozem biomasy.</p> <p>2. Prowadzenie kulturowego wypasu zwierząt gospodarskich, w okresie od dnia 1 maja do 15 października.</p> <p>3. Usuwanie odrośli na ścianach skalnych.</p> <p>4. Podsiew nasion rodzimych roślin murawowych lub dosadzanie wyhodowanych okazów (w miarę potrzeb) – po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Ministra Środowiska.</p> <p>5. Prowadzenie corocznego monitoringu zbiorowisk kserotermicznych.</p> <p>6. Usuwanie gatunków roślin obcego pochodzenia oraz rodzimych gatunków ekspansywnych w tym: trzcinnika leśnego <i>Calamagrostis arundinacea</i>, trzcinnika piaskowego <i>C. epigejos</i>, trzęślicy trzcinowatej <i>Molinia arundinacea</i> i trzęślicy modrej <i>M. caerulea</i>.</p> | Oddziały: 5g,m,p,t, 8i,k,n, 9c, 12a,f,g,h, 15a,j,k,l,m, 17i,j,l,m,n, 18a,c, 21a,c,i,l,r,gx, 24a,b,c, 28i,j,k, 29k,p, 36c,d,f, 39c,f,j,p, 44g,h |
| 5 | Ochrona krajobrazu | Usuwanie drzew, krzewów i ich odrośli oraz wykaszanie roślinności zielnej w miejscach o szczególnych walorach krajobrazowych. | Obszar Parku |

| | | | |
|---|---------------------------------|---|--------------|
| 6 | Ochrona gruntów rolnych | Utrzymanie liczebności dzika i sarny na odpowiednim poziomie z uwzględnieniem zaleceń odpowiednich służb wynikających z działaniami prewencyjnymi w zakresie zwalczania epizootii – coroczna redukcja prowadzona przez osoby posiadające stosowne uprawnienia w oparciu o upoważnienie wydane przez dyrektora OPN (ze względów bezpieczeństwa publicznego zaleca się jej wykonywanie tylko w Strefie Ochrony Zwierząt Łownych). | Obszar Parku |
| 7 | Ochrona procesów przyrodniczych | Inwentaryzacja flory i fauny oraz monitoring procesów przyrodniczych. | Obszar Parku |

4.3 w ekosystemach wodnych

| L.p. | Rodzaj działań ochronnych | Sposób wykonania i zakres | Lokalizacja |
|------|---|---|---|
| 1 | Ochrona flory i fauny związanej ze środowiskami wodnymi | 1. Utrzymywanie istniejących i odtwarzanie zanikłych stawów i oczek wodnych. 2. Renaturalizacja przekształconych nisz źródłiskowych. 3. Inwentaryzacje flory i fauny związanej ze środowiskami wodnymi. | Stawy w Ojcowie i Pieskowej Skale, na Bukówkach i Złotej Górze. Źródła w Pieskowej Skale przy parkingu, „Pod Świerkami” w Ojcowie, na łące koło dawnego budynku SOP. |
| 2 | Ochrona przed powodzią budynków, dróg, mostów i kładek | Udrażnianie koryt rzek i młynówek. | Potoki Prądnik i Saspówka oraz istniejące młynówki |
| 3 | Ochrona koryt potoków przed degradacją | 1. Faszynowanie brzegów potoków, a w uzasadnionych przypadkach umacnianie kamieniem wapiennym lub gabionami. 2. Konserwacja umocnień brzegów rzek i młynówek. | Potoki Prądnik – przy istniejącej zabudowie (zagrożenie powodziowe) |
| 4 | Utrzymanie stawów w Ojcowie i Pieskowej Skale | Bieżąca konserwacja grobli i pogłębianie zamulonych stawów z ograniczeniem liczebności zarastającej je roślinności w Ojcowie i Pieskowej Skale, doprowadzalnika wody i tzw. mnichów. | Oddziały: 29b,c, 9d, 8f, 24h |
| 5 | Ochrona procesów przyrodniczych w ekosystemach wodnych | Prowadzenie inwentaryzacji flory i fauny oraz monitoringu procesów przyrodniczych. | Teren Parku |

5. Działania ochronne na obszarach OCHRONY KRAJOBRAZOWEJ

5.1 w ekosystemach leśnych

| Lp. | Rodzaj zadań ochronnych | Rozmiar | Lokalizacja |
|-----|--|----------------|---|
| 1 | Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, między innymi poprzez: - wyznaczanie drzew do wycięcia według oceny stanu lasu, - odnowienie i pielęgnacja drzewostanów. | Według potrzeb | Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa położone na terenie Parku |

5.2 w nieleśnych ekosystemach lądowych

| Lp. | Rodzaj zadań ochronnych | Rozmiar | Lokalizacja |
|-----|---|--|---|
| 1 | Ochrona siedlisk łąkowych przed naturalną sukcesją poprzez wykaszanie roślinności łąkowej z usuwaniem biomasy | wg potrzeb | obszar Parku |
| 2 | Ochrona zbiorowisk kserotermicznych i naskalnych przez wykaszanie roślinności oraz usuwanie drzew, krzewów i ich odrośli raz w roku z wywozem biomasy lub wypas | 1. Wykaszanie roślinności, usuwanie drzew, krzewów i ich odrośli raz w roku, z wywozem biomasy lub wypas; usuwanie odrośli na ścianach skalnych lub wypas zwierzętami gospodarskimi. 2. Usuwanie gatunków roślin obcego pochodzenia oraz rodzimych gatunków ekspansywnych w tym: trzcinnika leśnego <i>Calamagrostis arundinacea</i> , trzcinnika piaskowego <i>C. epigejos</i> , trzęślicy trzcinowatej <i>Molinia arundinacea</i> | Działki o numerze ewidenc.: 1971 – obr. ew. Sułoszowa I (Pieskowa Skała) 446, 452, – obr. ew. Skała Wieś (Pilny Dół) 84 – obr. ew. Ojców (Kopcowa) 914 – obr. ew. Saspów (Zabugaje) 937, 938 – obr. ew. Saspów (Węzie Skały) 422/2 – obr. ew. Skała Wieś (Zb. Między Grodziskiem a Pilnym Dołem) 620, 625/1, 625/2 – obr. ew. Skała Wieś (Grodzisko i Zbocze Grodziska) 1428 – obr. ew. Skała Wieś (Pochylce, Łamańce, Ciche) 1428 – obr. ew. Skała Wieś (Piarzyska przy drodze do Skały) (Masyw ze Skałą Baszta) |
| 3 | Ochrona cennych gatunków flory i fauny | 1. Prowadzenie inwentaryzacji flory i fauny oraz monitoringu procesów przyrodniczych. 2. Wzmacnianie populacji gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem, przez podsiew nasion lub dosadzanie okazów (w miarę potrzeb) – po uzyskaniu uprzedniej zgody Ministra Środowiska. | Działki: 1971 – obr. ew. Sułoszowa I (Pieskowa Skała) 446, 452, – obr. ew. Skała Wieś (Pilny Dół) 84 – obr. ew. Ojców (Kopcowa) 914 – obr. ew. Saspów (Zabugaje) 937, 938 – obr. ew. Saspów (Węzie Skały) 422/2 – obr. ew. Skała Wieś (Zb. Między Grodziskiem a |

| | | | |
|---|---|--|--|
| | | <p>3. Zwiększanie liczby stanowisk cennych gatunków lub tworzenie stanowisk zastępczych, gdy nie ma szans utrzymać możliwości utrzymania stanowisk pierwotnych.</p> <p>4. Reintrodukcja zanikłych elementów flory i fauny (w uzasadnionych przypadkach) – po uzyskaniu uprzedniej zgody Ministra Środowiska.</p> <p>5. Zakładanie barier zabezpieczających stanowiska b. cennych i rzadkich gatunków flory, w uzasadnionych przypadkach.</p> | <p>Pilnym Dołem) 620, 625/1, 625/2– obr. ew. Skała Wieś (Grodzisko i Zbocze Grodziska) 1428 – obr. ew. Skała Wieś (Pochylce, Łamańce, Ciche) 1428 – obr. ew. Skała Wieś (Piarżyska przy drodze do Skały) (Masyw ze Skałą Baszta)</p> |
| 4 | Ochrona krajobrazu przez usuwanie drzew, krzewów i ich odrośli oraz wykaszanie roślinności zielnej. | Wg potrzeb | Obszar Parku |

5.3 Inne według specyfiki Parku

| Lp. | Rodzaj zadań ochronnych | Rozmiar | Lokalizacja |
|-----|---|---|--|
| 1 | Specjalistyczna pielęgnacja lub usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi poruszających się po drogach i szlakach turystycznych oraz budynkom i budowłom. | Corocznie, według potrzeb | Obszar ochrony krajobrazowej |
| 2 | Kształtowanie krajobrazu dolin przez ogławianie wierzb. | | Obszar ochrony krajobrazowej - dna dolin |
| 3 | Ograniczenie niekorzystnego wpływu turystyki, poprzez naprawę zabezpieczeń technicznych (poręcze, zastawki, schody) oraz tablic informacyjnych i bram wjazdowych. | | Obszar ochrony krajobrazowej |
| 4 | Usuwanie odpadów stałych ze szlaków i ich otoczenia oraz likwidacja dzikich wysypisk. | | Obszar Parku |
| 5 | Okresowe konserwacje i naprawa urządzeń turystycznych. | | Obszar Parku |
| 6 | Przeгляд i utrzymanie dróg przeciwpożarowych wraz z infrastrukturą techniczną oraz usuwanie drzew zagrażających ich przejezdności. | | Obszar Parku |
| 7 | Ochrona nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) | 1. Utrzymanie dotychczasowych schronień nietoperzy w budynkach oraz | Wybrane budynki OPN na obszarze ochrony krajobrazowej (wille: Jadwiga – oddz. 18s, Urocz – oddz. 24l, Grzybowska – |

| | | | |
|---|--|--|--|
| | | tworzenie nowych, podczas remontów. 2. Monitoring liczebności nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) w koloniach letnich w budynkach Parku. | oddz. 24p, Stanisławówka – oddz. 24x oraz Berło – oddz. 29j) |
| 8 | Ochrona i rewitalizacja sadów jako specyficznych siedlisk fauny. | Prześwietlanie i dosadzanie corocznie wg potrzeb | Obszar ochrony krajobrazowej, czynnej w ekosystemach leśnych |

6. Sposoby eliminacji i minimalizacji zagrożeń dla przyrody:

| L.p. | Zagrożenia | Sposób eliminacji i minimalizacji zagrożeń | Lokalizacja |
|------|--|--|--------------|
| 1 | Zagrożenie drzewostanów ze względu na: a) skład gatunkowy niedostosowany do siedliska b) osłabienie drzewostanów spowodowane zanieczyszczeniem atmosfery c) oddziaływanie folio-, kambio-, i ksylofagów d) występowanie tzw. chorób lasu wywoływanych przede wszystkim przez grzyby pasożytnicze e) oddziaływanie zwierząt roślinożernych na odnowienia f) wpływ czynników abiotycznych (wiatry, okiść) g) wpływ czynników antropogenicznych (szkodnictwo, lokalne zanieczyszczenie środowiska, wprowadzanie na gruntach prywatnych roślin obcych) h) zagrożenie pożarami lasu | Prowadzenie działań mających na celu poprawę stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu przez popieranie drzew o najlepszej kondycji. Działania te mają charakter: a) zabiegów hodowlanych takich jak inicjacja i wprowadzanie odnowienia oraz pielęgnacja odnowień, młodników i drzewostanów starszych. b) zabiegów z zakresu ochrony lasu (monitoring występowania owadów grzybów, szkód od zwierzyny itp. oraz ochrona czynna odnowień i młodników przed niekorzystnym oddziaływaniem zwierzyny) c) zabiegów przed niekorzystnym oddziaływaniem człowieka (zapobieganie kradzieżom drewna, kłusownictwu, penetracji drzewostanów) | Obszar Parku |
| 2 | Zanikanie muraw kserotermicznych spowodowanych sukcesją gatunków leśnych oraz zagrożenie występujących na nich gatunków ze strony człowieka. | Ochrona czynna polegająca na usuwaniu drzew, krzewów i ich odrośli, koszeniu lub wypasaniu muraw oraz zabezpieczaniu przed niekorzystnym wpływem człowieka | Obszar Parku |
| 3 | Niekorzystne zmiany składu gatunkowego łąk i ziołorośli oraz wynikające z tego zmiany w faunie związanej z tymi ekosystemami. | Ochrona czynna polegająca na koszeniu lub wypasaniu łąk i ziołorośli oraz zabezpieczaniu najcenniejszych terenów przed penetracją ludzi | Obszar Parku |
| 4 | Napór inwestycyjny, urbanizacja, | 1. Dążenie do powiększenia | Obszar |

| | | | |
|---|--|---|--------------------------|
| | penetracja infrastrukturalna przybliżająca antropopresję do granic Parku i potęgująca „efekt wyspy” oraz wynikające z tego niekorzystne zmiany zasobów przyrody, kultury, krajobrazu i środowiska. | powierzchni Parku poprzez pozyskiwanie nowych nieruchomości położonych w otulinie Parku (sprzedaż, darowizna, etc.). 2. Merytoryczne wspieranie oraz współpraca z lokalnymi samorządami w kierunku prowadzenia optymalnej polityki przestrzennej, zabezpieczającej zasoby i potrzeby Parku. | Parku i strefy ochronnej |
| 5 | Nadmierny ruch kołowy, blokowanie dróg przez parkujące samochody oraz rozjeżdżanie poboczy. | 1. Instalacja technicznej infrastruktury drogowej wzdłuż dróg . 2. Modernizacja i poszerzenie istniejących parkingów. 3. Współpraca z lokalnymi samorządami, zarządcą dróg kołowych oraz Policją. 4. Wspieranie działań umożliwiających powstrzymanie nadmiernego ruchu kołowego na obszarze Parku (budowa parkingów prywatnych w otulinie Parku, komunikacja wahadłowa, etc.) | Obszar Parku |

6.1 Wykonywanie zadań z zakresu **ochrony przeciwpożarowej** poprzez:

- a) bieżące aktualizowanie planu postępowania na wypadek pożaru lasu,
- b) utrzymywanie w należytym stanie narzędzi i urządzeń przeciwpożarowych,
- c) w okresie podwyższonego zagrożenia prowadzenie obserwacji obszarów leśnych oraz ewentualne zamykanie szlaków turystycznych.
- d) coroczny przegląd dróg przeciwpożarowych i utrzymanie ich w stanie przejezdności.
- e) usuwanie martwych części roślin wzdłuż szlaków turystycznych.
- f) udział w gaszeniu pożarów.
- g) budowa i utrzymanie punktów czerpania wody do gaszenia pożarów oraz prowadzenie edukacji ekologicznej.
- h) ograniczanie ruchu turystycznego w razie zagrożenia pożarowego.
- i) patrolowanie obszaru OPN w okresach zagrożenia pożarami.
- j) zakup, utrzymanie i przeglądy sprzętu p.poż.
- k) aktualizacja planu p.poż.
- l) przeglądy p.poż. obiektów infrastruktury technicznej, w tym instalacji elektrycznych, gazowych, kominiarskich, odgromowych.
- m) modernizacja łączności przewodowej i bezprzewodowej oraz sieni internetowej (panele dyspozycyjne).

6.2 **Ochrona gatunków grzybów i roślin dziko występujących i ich siedlisk** polega na:

- a) ścisłej (biernej) ochronie rezerwatowej,
- b) ochronie aktywnej stanowisk, realizowanej na obszarach ochrony czynnej poprzez:
 - o przebudowę lasów zgodnie z siedliskiem na terenach dawnych monokultur drzew iglastych,
 - o koszenie lub wypasie łąk oraz wycinaniu ocieniających je drzew i krzewów (ochrona gatunków łąkowych),

- o wycinanie drzew i krzewów oceniających naturalne naskalne murawy kserotermiczne (ochrona gatunków ksero- i termofilnych),
 - o wycinanie drzew i krzewów oraz koszeniu lub wypasie zarastających muraw kserotermicznych pochodzenia antropogenicznego (ochrona gatunków kserotermofilnych),
 - o wzmacnianie populacji wybranych gatunków roślin, szczególnie zagrożonych wyginięciem, przez podsiew nasion lub dosadzanie wyhodowanych osobników, pochodzących z terenu lub bezpośredniego sąsiedztwa Parku po uzyskaniu uprzedniej zgody Ministra Środowiska,
- c) reintrodukcji gatunków po stosownych uzgodnieniach z Radą Naukową Parku po uzyskaniu uprzedniej zgody Ministra Środowiska,
- d) inwentaryzacji lub monitoringu stanu populacji wybranych gatunków grzybów i roślin, szczególnie zagrożonych wyginięciem (na pojedynczych, nielicznych stanowiskach),
- e) zapewnienie łączności miejscowych populacji roślin z ich najbliższymi ostojami przez naturalnie istniejący system korytarzy ekologicznych w otulinie Parku.

6.3 Ochrona gatunków zwierząt dziko występujących i ich ostoi polega na:

- a) zapewnieniu łączności miejscowych populacji zwierząt z ich najbliższymi ostojami przez istniejący system korytarzy ekologicznych w otulinie Parku.
- b) ścisłej (biernej) ochronie rezerwatowej (gatunki leśne),
- c) ochronie aktywnej ostoi zwierząt, realizowanej na obszarach ochrony czynnej, poprzez:
- o koszenie lub wypasie łąk oraz wycinaniu oceniających je drzew i krzewów (ochrona siedlisk łąkowych),
 - o wycinanie drzew i krzewów oceniających naturalne naskalne murawy kserotermiczne, koszeniu muraw (ochrona gatunków ksero- i termofilnych),
 - o wycinanie drzew i krzewów oraz koszeniu lub wypasie zarastających muraw kserotermicznych pochodzenia antropogenicznego (ochrona gatunków kserotermofilnych),
 - o przywracanie gatunków, które wyginęły (poprzez ich reintrodukcję) po uzyskaniu uprzedniej zgody Ministra Środowiska,
- d) podejmowaniu specjalnych działań w odniesieniu do wybranych gatunków lub grup gatunków,
- e) inwentaryzacji lub monitoringu wybranych gatunków zwierząt i monitoringu przeprowadzanych zabiegów ochrony aktywnej,
- f) niedokarmianiu zwierzyny, także w wyjątkowo krytycznych okresach, traktując niesprzyjające warunki jako czynnik naturalnej selekcji,

7. Ochrona zasobów kulturowych.

7.1 Metodyka ogólna działań:

- a) wobec poszczególnych obiektów oraz obszarów o cechach zabytkowych należy stosować działania z zakresu: konserwacji, integracji, rekompozycji lub rekonstrukcji wg stosowanych zasad, dokumentów międzynarodowych, przepisów prawa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz specjalistycznych opracowań badawczych sporządzanych dla tych obiektów lub obszarów,
- b) wszelkie działania w stosunku do obiektów zabytkowych muszą uwzględniać zachowanie wartości krajobrazowych i przyrodniczych,
- c) o sposobie działań decyduje Wojewódzki Konserwator Zabytków (dalej WKZ), w porozumieniu z dyrektorem Parku,

7.27.2. Powołanie parków kulturowych wewnątrz Parku.

~~Wyróżniono następujące obszary i formy ich ochrony na obszarze Parku:~~

- a) ~~Pieskoskański Park Kulturowy,~~

- b) Grodziski Park Kulturowy,
- e) Ojcowski Park Kulturowy,
- d) ~~Ustalenia ochrony w dokumentach planistycznych dla strefy w odcinku Doliny Prądnika od zagrody młynarskiej Tarnówki (B-49, adm. Wola Kalinowska 10) do zagrody młynarskiej Krzemienia (B-53, adm. Pieskowa Skała 1) oraz w Dolinie Zachwytu,~~
- e) ~~Ustalenia ochrony w dokumentach planistycznych dla strefy w górnej części Doliny Saspowskiej,~~
- f) ~~Ustalenia ochrony w dokumentach planistycznych dla strefy w zespole willi na południowym skłonie Złotej Góry,~~
- g) ~~Ustalenia ochrony w dokumentach planistycznych dla strefy w dolnej części doliny Prądnika od Prądnika Czajowskiego po granice Parku w Prądniku Korzkiewskim~~

7.3. ~~Dla poszczególnych obiektów archeologicznych, znajdujących się aktualnie na terenach rolnych czy leśnych, zakłada się dalsze badania (w przypadkach, gdy dotychczas przeprowadzono wyłącznie badania powierzchniowe czy sondażowe) oraz wymóg każdorazowego nadzoru archeologicznego przy prowadzeniu jakichkolwiek prac ziemnych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ), zakres i sposób badań należy uzgadniać z Dyrektorem Parku.~~

7.4. W przypadku obiektów architektonicznych oraz zabytków ruchomych przewiduje się docelowo wpisanie do rejestru zabytków.

7.2 Wnioski szczegółowe:

1) ustalenia dla konserwacji nw. zasobu:

- a) **zamki** – ochrona formy, substancji i treści historycznej obiektów. Postępowanie wg szczegółowych wskazań konserwatorskich,
- b) **ogrody i Park Zamkowy w Pieskowej Skale, Park Zdrojowy w Ojcowie** – pełna bieżąca ochrona elementów formy i treści historycznej; uczytelnienie i rekonstrukcja układu, ochrona substancji w miarę możliwości. Postępowanie wg wskazań konserwatorskich z uwzględnieniem wykluczenia wprowadzania zabudowy (z wyjątkiem lekkich budowli ogrodowych) i infrastruktury nadziemnej,
- c) **zagrody, obejścia domowe**, poszczególne obiekty – wspieranie dążeń ich właścicieli do ochrony istniejącej formy i treści historycznej; uczytelnienie i rekonstrukcja układu, ochrona substancji w miarę możliwości. Postępowanie wg wskazań konserwatorskich z uwzględnieniem:
 - o wykluczenia działań, mogących uszczuplić zachowany zasób w zakresie estetyki krajobrazu, tj. ekspozycji czynnej i biernej oraz regionalnej tradycji budowlanej,
 - o wykluczenia możliwości wprowadzania nowej zabudowy (z wyjątkiem niezbędnej uzupełniającej układ) i infrastruktury nadziemnej,
- d) zespoły zabudowy w Parku – starania o utrzymanie istniejących układów i form, posiadających znaczenie kulturowe. Dopuszczalne indywidualnie zmiany (rekompozycja). Ochrona zachowanych zabytkowych elementów.

8. Ochrona walorów krajobrazowych jest realizowana ogólnie poprzez:

- a) szczególną ochronę krajobrazu – głównie poprzez dążenie do jego utrzymania (krajobrazy wybitne i bogate),
- b) zrównoważoną ochronę krajobrazu – poprzez starania o ich konserwację, rekultywację, rekompozycję i rekonstrukcję (krajobrazy pozostałe),
- c) czynne wspieranie działań w zakresie ekspozycji:
 - o form pozytywnie silnie eksponowanych – wytyczne: utrzymać formę i ekspozycję,
 - o form negatywnie silnie eksponowanych – wytyczne: przesłonić widok, poprawić formę,

- form pozytywnie słabo eksponowanych – wytyczne: utworzyć ramy widokowe, podkreślić formę,
- form pozytywnie nie eksponowanych – wytyczne: uwidocznić, naprowadzić na formę wartą ekspozycji,
- form obojętnie i negatywnie słabo eksponowanych – wytyczne: nie odstaniać niewłaściwych form,
- ekspozycja czynna – wytyczne: utrzymać ekspozycję widoku, zabezpieczyć pole widoczności.

9. Lokalizacja miejsc i obiektów infrastruktury turystycznej i edukacyjnej:

| Lp. | Urządzenie, obiekt | Lokalizacja oddział | Opis techniczny | Uwagi |
|-----|--|---------------------|--|------------------|
| 1 | 3 Parkingi w Pieskowej Skale | 4 i 9 | utwardzone | |
| 2 | Parking Żłota Góra | 26 | asfalt, kostka | |
| 3 | Parking Ojców pod Zamkiem | 24f | utwardzony | |
| 4 | Zamek w Pieskowej Skale | 8 | budowla | własność obca |
| 5 | Zamek w Ojcowie | 24b | ruiny | |
| 6 | Grodzisko i otoczenie kościoła | 12 | budowla | własność obca |
| 7 | Park Zamkowy w Ojcowie | 24 | Obszar zielony nie ogrodzony, adaptacja terenowa | |
| 8 | Willa Chopin – restauracja | 4k | adaptacja budynku | dzierżawca |
| 9 | Żłota Góra – restauracja | 19f | kompleks budynków | dzierżawca |
| 10 | „Pod Kazimierzem” – Ośrodek Edukacyjno-Dydaktyczny | 24g | budynek | |
| 11 | „Pod Kazimierzem” – restauracja | 24g | budynek | dzierżawca |
| 12 | „Pod Łokietkiem” – Ekspozycja Przyrodnicza OPN | 24g | budynek | |
| 13 | Kaplica na Wodzie | 17k | budynek | własność parafii |
| 14 | Domek na Postoju – punkt obsługi ruchu turystycznego | 24f | budynek | dzierżawca |
| 15 | Kasa Jaskini Ciemna | 28p | budynek | |
| 16 | Kasa Jaskini Łokietka | 30a | budynek | |
| 17 | Jaskinia Ciemna | 36b | | |
| 18 | Jaskinia Łokietka | 30a | | |
| 19 | Schron dla przewodników | 30a | budynek | |
| 20 | Pole namiotowe Żłota Góra | 19d | obszar zielony, ogrodzony | dzierżawca |
| 21 | Szalet publiczny Żłota Góra | 19d | kontener | dzierżawca |
| 22 | Szalet publiczny Ojców | 23y | budynek | dzierżawca |
| 23 | Szalet publiczny Grota Łokietka | 30 | kontener | dzierżawca |
| 24 | Szalet publiczny Jaskinia Ciemna | 28p | budynek | |
| 25 | Pkt. widokowy Zamek w Ojcowie (dziedziniec, wieża i jej otoczenie) | 24b | adaptacja terenowa | |
| 26 | Pkt. widokowy Skała Krukowskiego | 36c | adaptacja terenowa | |
| 27 | Pkt. widokowy Ogrojec | 36b | pomost | |
| 28 | Pkt. widokowy Góra Koronna | 36b | adaptacja terenowa | |
| 29 | Pkt. widokowy Skała Barania | 36c | adaptacja terenowa | |
| 30 | Pkt. widokowy Góra Okopy | 36d | adaptacja terenowa | |

| | | | | |
|----|---|-----|--------------------|------------|
| 31 | Pkt. widokowy Skała Jonaszówka | 29k | adaptacja terenowa | |
| 32 | Pkt. widokowy Brama Krakowska z otoczeniem | 38a | adaptacja terenowa | |
| 33 | Pkt. widokowy Źródełko Miłości z otoczeniem | 36g | adaptacja terenowa | |
| 34 | Pkt. widokowy wylot Doliny Zachwytu | 6k | adaptacja terenowa | |
| 35 | Pkt. widokowy Droga serpentynowa („patelnia”) | 37 | adaptacja terenowa | |
| 36 | Pkt. widokowy wylot Wąwozu Sokolec | 9m | adaptacja terenowa | |
| 37 | Staw „Beta” | 29c | adaptacja terenowa | dzierżawca |

9.1 Bieżąca konserwacja istniejących szlaków i obiektów służących udostępnianiu Parku do zwiedzania

| Obiekt | Liczba | Długość lub powierzchnia na terenie Parku <i>(stan na 01.01.2018 r.)</i> | Uwagi |
|------------------------------|-----------|---|--|
| znakowane szlaki piesze | 11 | 19,8 km | w tym: 5 szlaków turystycznych, 3 ścieżki dydaktyczne, 4 trasy spacerowe |
| szlaki komunikacyjne | 5 | 2,8 km | wzięto pod uwagę długość dróg publicznych na terenie Parku |
| szlaki rowerowe | 2 | 1,7 km | poza drogami publicznymi |
| Razem obiekty liniowe | | 40,5 km | |
| Punkty widokowe | 13 | x | punkty widokowe na szlakach |
| Muzeum Przyrodnicze OPN | 1 | | wraz z infrastrukturą |
| Zamek w Ojcowie | 1 | | wraz z infrastrukturą |
| Miejsca kultu religijnego | 2 | | kaplica na Wodzie, Grodzisko |
| Grota Łokietka | 1 | | wraz z infrastrukturą |
| Jaskinia Ciemna | 1 | | wraz z infrastrukturą |
| pola namiotowe | 1 | 3 013 m ² | |
| parkingi | 5 | 8 612 m ² | |
| Razem obiekty pow. | 25 | 11 625 m² | |

9.2 Ochrona terenów udostępnionych w celach turystycznych i edukacyjnych

| Lp. | Rodzaj zadań ochronnych | Rozmiar | Lokalizacja |
|-----|---|------------|---|
| 1 | Ochrona osadów (namulisk) jaskiniowych przed zanieczyszczeniem poprzez zamianę oświetlenia świecami na inne oświetlenie | 1 jaskinia | Jaskinia Ciemna w Górze Koronnej (oddz. 36b) |
| 2 | Zabezpieczenie i udostępnienie zwiedzającym wykopu archeologicznego (budowa pomostu nad wykopem i schodów – wg potrzeb) | 2 jaskinie | Jaskinia Ciemna w Górze Koronnej (oddz. 36b) Jaskinia Łokietka w Górze Chełmowej (oddz. 30a) |

| | | | |
|---|---|----------------|--|
| 3 | Ochrona namulisk i szaty naciekowej jaskiń poprzez naprawę istniejących krat przy wejściach do jaskiń | 5 jaskiń | Wąwóz Jamki (oddziały 27g, 30g, 31a,b) |
| 4 | Utrzymanie, konserwacja i remont szlaków turystycznych, naprawa mostów (w tym: wykaszanie pokrzyw na poboczach wzdłuż szlaku żółtego w Dolinie Sąspowskiej – na szerokość 1 m) | według potrzeb | Obszar ochrony czynnej |
| 5 | Ograniczenie niekorzystnego wpływu turystyki, poprzez: 1) modernizację parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą (w tym postawienie Punktów Informacji Turystycznej utrzymanych w architekturze charakterystycznej dla stylu ojcowskiego) oraz tworzenie nowych parkingów | 2 obiekty | |
| | 2) budowę pawilonu obsługi wraz z WC oraz schronu przeciwdeszczowego przy Jaskini Łokietka, | 1 obiekt | |
| | 3) stworzenie stałej ekspozycji o charakterze historyczno – przyrodniczym na zamku ojcowskim między innymi w oparciu o istniejące obiekty (wieży bramnej i wieży) oraz zrekonstruowane na dziedzińcu obiekty zamkowe | 3 obiekty | |
| | 4) wykonanie inwentaryzacji zamku ojcowskiego dającej podstawy do trwałego zabezpieczenia ruin, remontu wieży zamku z przeznaczeniem na wystawę i punkt widokowy, odsłonięcie zboczy zamku i dziedzińca | według potrzeb | |
| | 5) remont i konserwację zabezpieczeń technicznych (poręcze, zastawki, schody, konstrukcje drewniane, stalowe i murowane), | | |
| 6) naprawę i uzupełnianie tablic informacyjnych i drewnianych bram wjazdowych – tzw. witaczy, | | | |
| 7) usuwanie odpadów stałych ze szlaków i ich otoczenia, | | | |
| 8) likwidacja dzikich wysypisk śmieci na obszarze Parku | | | |
| 9) konserwację obiektów i urządzeń turystycznych, | | | |

10. Opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt

10.1 Obszary objęte ochroną czynną

a) ochrona czynna gatunków zwierząt

| Lp. | Nazwa gatunku | Rodzaj zadań ochronnych | Opis sposobów ochrony |
|-----|--|---|---|
| 1 | Dzik <i>Sus scrofa</i> | Kontrola liczebności i dokumentowanie przemieszczania się zwierząt z oraz do Parku (monitoring i dokumentowanie istniejących korytarzy ekologicznych) | 1. Liczenie zwierzyny metodą-tropień i całorocznej obserwacji 2. Tropienia 3. Dokumentacja fotograficzna oraz instalacja kamer lub fotopułapek |
| 2 | Sarna <i>Capreolus capreolus</i> | | |
| 3 | Jeleń <i>Cervus elaphus</i> | | |
| 4 | Lis <i>Vulpes vulpes</i> | | |
| 5 | Jenot <i>Nyctereutes procyonoides</i> | | |
| 6 | Dzik <i>Sus scrofa</i> | 1. Zmniejszenie przegęszczenia populacji oraz eliminacja osobników ze szczególnym uwzględnieniem osobników chorych i z defektami genetycznymi. 2. Redukcja pogłowia zwierząt w sytuacjach zagrożenia lub wystąpienia epizootii – w tym wykonywanie odstrzałów sanitarnych. | Prowadzenie redukcji na obszarze OPN i w strefie Ochrony Zwierząt Łownych oraz w wyjątkowych sytuacjach na obszarze OPN |
| 7 | Sarna <i>Capreolus capreolus</i> | | |
| 8 | Lis <i>Vulpes vulpes</i> | | |
| 9 | Płazy: 1) żaba trawna <i>Rana temporaria</i> , 2) ropucha szara <i>Bufo bufo</i> , 3) traszki <i>Triturus</i> | Ochrona i kontrola liczebności płazów w czasie ich wiosennej wędrówki do miejsc rozrodu | 1. Zakładanie siatek ochronnych i przenoszenie płazów 2. Utrzymanie stawów i przepustów 3. Ustawienie tablic informacyjnych 4. Odtwarzanie stawów i oczek wodnych |
| 10 | Płazy (wszystkie gatunki) | Działania zmierzające do ograniczania śmiertelności zwierząt na drogach w związku z ruchem samochodowym | 1. Dążenie do budowy przepustów pod drogą wraz z systemem naprowadzającym dla zwierząt 2. Ustawianie drogowych znaków ostrzegawczych w okresach masowej migracji |
| 11 | Bóbr <i>Castor fiber</i> | | |
| 12 | Wydra <i>Lutra lutra</i> | | |
| 13 | Z Dyrektywy siedliskowej: (kod: 1308) mopek <i>Barbastella barbastellus</i> , (kod 1323) nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i> , (kod1324) nocek duży <i>Myotis myotis</i> , (kod 1318) nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i> , (kod 1321) nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i> , (kod 1304) | Ochrona miejsc hibernacji i letnich ostoi nietoperzy | 1. Zakładanie i konserwacja krat na wejściach do jaskiń. 2. Utrzymanie dotychczasowych schronień nietoperzy w budynkach oraz tworzenie nowych, podczas remontów. 3. Monitoring liczebności nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) |

| | | | |
|----|--|---|---|
| | <p>podkowiec duży <i>Rhinolophus ferrumequinum</i>, (kod 1303) podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i>, oraz (kod 1326) gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i>, (kod 1329) gacek szary <i>Plecotus austriacus</i>, (kod 1313) mroczek pończocisty <i>Eptesicus nilssonii</i>, (kod 1327) mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>, (kod 1320) nocek Brandta <i>Myotis brandtii</i>, (kod 1322) nocek Natterera <i>Myotis nattereri</i>, (kod 1330) nocek wąsatek <i>Myotis mystacinus</i></p> | | <p>hibernujących oraz w koloniach letnich w zasiedlonych jaskiniach oraz w budynkach Parku. 4. Patrolowanie okolic jaskiń przez Służby Parku. 5. Zamykanie jaskiń udostępnionych dla ruchu turystycznego od końca pierwszej dekady października do drugiej /trzeciej (w przypadku zimnej wiosny) dekady kwietnia.</p> |
| 14 | <p>Derkacz <i>Crex crex</i></p> | <p>Zabezpieczenie gniazdowania derkacza</p> | <p>1. Wprowadzenie jednego późnego koszenia w trzeciej dekadzie sierpnia lub kontrolowanego wypasu na ciepłych łąkach (Zabugaje, Słoneczna Góra). 2. Odtworzenie łąk na Bukówkach w sąsiedztwie oczek wodnych</p> |
| 15 | <p>trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i> myszołów <i>Buteo buteo</i> jastrząb <i>Accipiter gentilis</i> pustułka <i>Falco tinnunculus</i> kobuz <i>Falco subbuteo</i> krogulec <i>Accipiter nisus</i> kruk <i>Corvus corax</i></p> | <p>Ochrona miejsc gniazdowania ptaków w okresie lęgowym na obszarach ochrony czynnej w ekosystemach leśnych na terenie całego Parku</p> | <p>Zapewnienie spokoju w okresie lęgowym od 28 lutego do 15 lipca – wykonywanie tylko niezbędnych prac przy drogach, parkingach i szlakach turystycznych.</p> |
| 16 | <p>Żądłówki (<i>Aculeata</i>)</p> | <p>Zwiększanie bazy gniazdowej</p> | <p>1. Odślanianie z drzew i krzewów wybranych skarp ziemnych i obrywów lessowych. 2. Pozostawianie martwego drewna (drzewa stojące) zwłaszcza na obrzeżach zbiorowisk leśnych w miejscach słonecznych</p> |
| 17 | <p>Ochrona cennych gatunków bezkręgowców, w tym szczególnie chrząszczy (<i>Coleoptera</i>), muchówek (<i>Diptera</i>) i błonkówek (<i>Hymenoptera</i>) związanych ze strefami ekotonowymi leśno-ziołoroślowymi</p> | <p>Zapewnienie miejsc bytowania, szczególnie bogatej gatunkowo faunie bezkręgowców</p> | <p>Koszenie raz w roku na przełomie VI/VII, ziołorośli z pokrzywą <i>Urtica dioica</i> w Dolinie Sąpowskiej, po obu stronach szlaku żółtego, na odcinku od Skały Muszla do Skały Szalej.</p> |
| 18 | <p>Ochrona gatunków związanych z martwym drewnem w ekosystemach</p> | <p>Zapewnienie miejsc rozwoju, lęgu i bazy pokarmowej zwierząt</p> | <p>Pozostawianie martwego drewna na leśnych obszarach ochrony czynnej</p> |

| | | | |
|----|---|--|--|
| | leśnych, w tym gatunków z Dyrektywy Siedliskowej: (kod 1308) mopek <i>Barbastella barbastellus</i> , (kod 1084) pachnica <i>Osmoderma barnabita</i> , z Dyrektywy Prasiej: (kod A239) dzięcioł biało-grzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i> , (kod A236) dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> , (kod kod A238) dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> , (kod A321) muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i> , (kod A320) muchołówka mała <i>Ficedula parva</i> , i specjalnego zainteresowania: popielica <i>Glis glis</i> , muchówki: <i>Hyperoscelis eximia</i> , <i>Toxoneura venusta</i> , <i>Hendelia beckeri</i> , <i>Rainieria calceata</i> i in. | | |
| 19 | Reintrodukcja (np. motyle – <i>Erebia aethiops</i> , <i>Iphiclides podalirius</i> , <i>Lysandra bellargus</i> , pszczoła <i>Osmia cerinthidis</i>) lub introdukcja (np. chrząszcz <i>Helianthemapion velatum</i>) w uzasadnionych przypadkach wybranych gatunków bezkręgowców, po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej OPN oraz uprzednim uzyskaniu zgody Ministra Środowiska | Utrzymanie i przywracanie różnorodności gatunkowej; | Pozyskiwanie okazów z najbliższych stanowisk i wsiedlanie w optymalnych siedliskach w OPN |
| 20 | Ochrona miejsc typowych (<i>locus typicus</i>) gatunków: | Zachowanie miejsca bytowania populacji gatunków z <i>locus typicus</i> | x |
| | Molusca: niepozorka ojcowiska <i>Falniowskia neglectissima</i> | Brama Krakowska – okolice wypływu źródła | 1. Usuwanie drzew i krzewów z otoczenia Bramy Krakowskiej 2. Coroczne koszenie ziołorośli na przełomie VI/VII w otoczeniu Bramy Krakowskiej |
| | Protura: <i>Eosentomon zodion</i> | Dolina Sąspowska górna pastwisko <i>Nardo-Callunetum</i> | Tradycyjny wypas zwierząt gospodarskich |
| | Protura: <i>Eosentomon longisquamum</i> | Grodzisko, Góra Koronna, | Utrzymanie prześwietlonych ciętych lasów |

| | | |
|--|---|---|
| Protura: <i>Berberentulus polonicus</i> | Złota Góra | Ochrona ścisła |
| Collembola: <i>Karlstejnia rusekiana</i> | Wąwóz Jamki – Jaskinia Biała | 1. Konserwacja krat zamykających wejście do jaskini. 2. Ochrona ścisła Wąwozu Jamki. |
| Collembola: <i>Mesaphorura delamarei</i> | Dolina Sążpowska – ruiny chaty | Ochrona ścisła |
| Collembola: <i>Hypogastrura szeptyckii</i> | Chełmowa Góra – wapienne skały koło willi „Berło” | Ochrona ścisła |
| Diptera: <i>Medetera polonica</i> | Wąwóz Jamki | Ochrona ścisła |
| Diptera: <i>Agromyza ojcowiensis</i> | Wąwóz Jamki | Ochrona ścisła |
| Chilopoda: <i>Shendyla forcidens</i> | Wąwóz Jamki | Ochrona ścisła |
| Hemiptera: <i>Micrococcus festucae</i> | Pieskowa Skała | 1. Utrzymanie istniejących muraw naskalnych 2. Odślanianie muraw naskalnych przez usuwanie ocieniających je drzew, krzewów i ich odrośli |
| Lepidoptera: <i>Aciptilia exilidactyla</i> | Grodzisko | Utrzymanie muraw kserotermicznych |
| Acari: <i>Holoparasitus caesus</i> | Chełmowa Góra – <i>Dentario glandulosae-Fagetum</i> | Ochrona ścisła |
| Acari: <i>Leptogamasus anoxygenellus</i> | | |
| Acari: <i>Leptogamasus perissus</i> | | |
| Acari: <i>Paragamasus holzmannae</i> | | |
| Acari: <i>Paragamasus mniphilus</i> | | |

b) ochrona czynna gatunków roślin

| Lp. | Nazwa gatunku | Rodzaj zadań ochronnych | Opis sposobów ochrony |
|-----|---|---|--|
| 1 | Pełnik europejski <i>Trollius europaeus</i> | Wzmocnienie populacji reintrodukowanych osobników na stanowiskach w Parku lub w razie konieczności tworzenie nowych stanowisk zastępczych | 1. Podsiew nasion lub dosadzanie okazów na stanowiskach, na których został reintrodukowany. 2. Opracowanie szczegółowych programów ochrony. 3. Uprawa zachowawcza w ogrodzie edukacyjnym w Parku Zamkowym w Ojcowie. |
| 2 | Tojad dzióbaty <i>Aconitum variegatum</i> | Prześwietlenie stanowiska | 1. Na stanowisku w Dolinie Paduch usunięcie drzew i krzewów |

| | | | |
|---|---|--|---|
| | | | <p>oceniających stanowisko oraz ekspansywnych roślin: maliny właściwej <i>Rubus idaeus</i> i pokrzywy zwyczajnej <i>Urtica dioica</i>.</p> <p>2. Utworzenie stanowisk zastępczych m.in. w Dolinie Sąpowskiej.</p> <p>3. Objęcie stanowisko stałym monitoringiem przyrodniczym.</p> <p>4. Opracowanie szczegółowych programów ochrony.</p> |
| 3 | Brzoza ojcowiska <i>Betula x ojcoviensis</i> | Wzmocnienie miejscowej populacji brzozy ojcowiskiej na terenie Parku | <p>1. Zwiększenie liczebności populacji lub utworzenie nowych stanowisk w OPN przez nasadzenia osobników lub podsiew nasion.</p> <p>2. Zbiór nasion oraz ich wysiew w szkółce Parku.</p> <p>3. Utrzymywanie stanowisk w postaci przeredzonych, świetlistych zagajników w <i>locus classicus</i> w Hamerni.</p> <p>4. Stała kontrola populacji na stanowiskach.</p> <p>5. Uprawa zachowawcza w ogrodzie edukacyjnym w Parku Zamkowym w Ojcowie.</p> <p>6. Opracowanie szczegółowych programów ochrony.</p> |
| 4 | Przewiercień długolistny <i>Bupleurum longifolium</i> | Wzmacnianie lokalnej populacji | <p>1. W masywie Skał Kawalerskich i Czyżówki, w przypadku wytworzenia się zbyt zwartego drzewostanu usunąć pojedyncze drzewa w celu doświetlenia stanowiska.</p> <p>2. Stała kontrola populacji na stanowiskach.</p> <p>3. Wzmocnienie populacji przez podsiew nasion z lokalnych stanowisk lub dosadzanie wyhodowanych z nich roślin lub odtworzenie stanowisk zanikłych.</p> <p>4. Badania genetyczne populacji i w razie</p> |

| | | | |
|----|--|---|---|
| | | | konieczności wzmocnienie puli genowej osobnikami z najbliższych stanowisk. 5. Opracowanie szczegółowych programów ochrony. |
| 5 | Aster gawędka <i>Aster amellus</i> | Odślanianie i utrzymanie stanowisk roślin | 1. Usuwanie na stanowiskach drzew, krzewów i ich odrośli, ze szczególnym uwzględnieniem ekspansywnych gatunków jak: lilak pospolity <i>Syringa vulgaris</i> , malina właściwa <i>Rubus idaeus</i> , trzmielina zwyczajna <i>Evonymus europaea</i> , trzmielina brodawkowata <i>E. verrucosa</i> , dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> , nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> . 2. Koszenie runi na stanowiskach z usuwaniem biomasy lub wypas. 3. Usuwanie drzew, krzewów i ich odrośli ocieniających masywy i ostańce skalne. 4. Wzmacnianie lokalnych populacji przez podsiew nasion zebranych na stanowiskach lub nasadzenia wyhodowanych z nich osobników. 5. Badania genetyczne populacji i w razie konieczności wzmocnienie puli genowej osobnikami z najbliższych stanowisk. 6. Objęcie stanowisk stałym monitoringiem przyrodniczym. 7. Opracowanie szczegółowych programów ochrony. 8. Zaleca się utworzenie wtórnego stanowiska do celów edukacyjnych np. w „ogródku edukacyjnym” w Parku Zamkowym. |
| 6 | Centuria pospolita <i>Centaurium erythraea</i> | | |
| 7 | Chaber miękkowłosy <i>Centaurea mollis</i> | | |
| 8 | Dziewanna austriacka <i>Verbascum austriacum</i> | | |
| 9 | Dziewięsił bezłodygowy <i>Carlina acaulis</i> | | |
| 10 | Gorysz siny <i>Peucedanum cervaria</i> | | |
| 11 | Macierzanka Marschalla <i>Thymus marschallianus</i> | | |
| 12 | Macierzanka pannońska <i>Thymus kosteleckyanus</i> | | |
| 13 | Macierzanka wczesna <i>Thymus praecox</i> | | |
| 14 | Marzanka barwierska <i>Asperula tinctoria</i> | | |
| 15 | Kosatka kielichowa <i>Tofieldia calyculata</i> | | |
| 16 | Kostrzewa nibyowcza <i>Festuca pseudovina</i> | | |
| 17 | Kukułka szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i> | | |
| 18 | Ostnica Jana <i>Stipa joannis</i> | | |
| 19 | Perłówka siedmiogrodzka <i>Melica transylvanica</i> | | |
| 20 | Podejźrzon księżycowy <i>Botrychium lunaria</i> | | |
| 21 | Storczyk męski <i>Orchis mascula</i> | | |
| 22 | Turzyca ptasie łapki <i>Carex ornithopoda</i> | | |
| 23 | Turzyca stopowata <i>Carex pediformis</i> | | |
| 24 | Wiśnia karłowata <i>Cerasus fruticosa</i> | | |
| 25 | Zaraza czerwonawa <i>Orobanche lutea</i> | | |
| 26 | Zaraza oleśnikowa (z. Bartlinga) <i>Orobanche bartlingii</i> | | |

| | | | |
|----|---|---|--|
| 27 | Zaraza przytuliowa <i>Orobanche caryophyllacea</i> | | |
| 28 | Zawilec wielkokwiatowy <i>Anemone sylvestris</i> | | |
| 29 | <i>Cypripedium calceolus</i> L. Obuwik pospolity | Odslanianie i utrzymanie stanowisk roślin na obszarach ochrony czynnej | 1. Utrzymywanie stanowisk w postaci przerzedzonych i świetlistych drzewostanów. 2. Stała kontrola populacji na stanowiskach. 3. Badania genetyczne izolowanej populacji i opracowanie szczegółowych programów ochrony. |
| 30 | Ośmiął mniejszy <i>Cerintho minor</i> | Wzmacnianie lokalnej populacji | 1. Podsiewanie nasion i podsadzanie siewek na piargu u podnóża Góry Koronnej dla zwiększenia liczebności populacji, jako etap wstępny do introdukcji związanej z nim dzikiej pszczoły (<i>Osmia cerinthidis</i>) 2. Uprawa zachowawcza w ogrodzie edukacyjnym w Parku Zamkowym w Ojcowie. |
| 31 | Czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i> | Wzmacnianie lokalnej populacji i tworzenie nowych stanowisk | 1. Podsiew nasion z lokalnych stanowisk lub dosadzanie wyhodowanych z nich roślin. 2. Badania genetyczne populacji i w razie konieczności wzmocnienie puli genowej osobnikami z najbliższych stanowisk. 3. Objąć stanowiska stałym monitoringiem przyrodniczym. 4. Opracowanie szczegółowych programów ochrony. 5. Uprawa zachowawcza w ogrodzie edukacyjnym w Parku Zamkowym w Ojcowie. |
| 32 | Ostrożeń pannoński <i>Cirsium pannonicum</i> | | |
| 33 | Podrzeń żebrowiec <i>Blechnum spicant</i> | | |
| 34 | Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i> | | |
| 35 | Pokrzyk wilcza jagoda <i>Atropa belladonna</i> | | |
| 36 | Turzyca rozsunięta <i>Carex divulsa</i> | | |
| 37 | Rukiew wodna <i>Nasturtium officinale</i> | Wzmocnienie lokalnej populacji i odtworzenie zanikłych stanowisk na terenie | 1. W miarę możliwości należy dążyć do unaturalnienia |

| | | | |
|----|--|--|--|
| | | Parku | przekształconych nisz źródłiskowych. 2. Zwiększenie liczby stanowisk, i osobników oraz poszerzenie arealu występowania. |
| 38 | Ciemnężycza zielona <i>Veratrum lobelianum</i> | Odtworzenie zanikłych stanowisk na terenie Parku | 1. Podsiew nasion z lub dosadzanie wyhodowanych z nich roślin. 2. Opracowanie szczegółowych programów ochrony. 3. Zaleca się utworzenie wtórnego stanowiska do celów edukacyjnych lub prowadzenie hodowli zachowawczej np. w „ogródku edukacyjnym” w Parku Zamkowym. |
| 39 | Dzwonecznik wonny <i>Adenophora liliifolia</i> | | |
| 40 | Dzwonek boloński <i>Campanula bononiensis</i> | | |
| 41 | Dzwonek syberyjski <i>Campanula sibirica</i> | | |
| 42 | Fiołek skalny <i>Viola rupestris</i> | | |
| 43 | Goryczka krzyżowa <i>Gentiana cruciata</i> | | |
| 44 | Goryczka wąskolistna <i>Gentiana pneumonanthe</i> | | |
| 45 | Goryczuszka gorzkawa <i>Gentianella amarella</i> | | |
| 46 | Goryczuszka (goryczka) orzęsiona <i>Gentianella ciliata</i> | | |
| 47 | Goryczuszka polna <i>Gentianella campestris</i> | | |
| 48 | Goryczuszka (goryczka) Wettsteina <i>Gentianella germanica</i> | | |
| 49 | Goździk kosmaty <i>Dianthus armeria</i> | | |
| 50 | Gnidosz rozesłany <i>Pedicularis sylvatica</i> | | |
| 51 | Jastrzębiec żmijowcowaty <i>Hieracium echioides</i> | | |
| 52 | Kocimiętka naga <i>Nepeta pannonica</i> | | |
| 53 | Kosaciec żółty <i>Iris pseudacorus</i> | | |
| 54 | Kozłek dwupienny <i>Valeriana dioica</i> | | |
| 55 | Kręczyńka jesienna <i>Spiranthes spiralis</i> | | |
| 56 | Kruszczyk błotny <i>Epipactis palustris</i> | | |
| 57 | Lepczyca rozesłana <i>Asperugo procumbens</i> | | |
| 58 | Lulecznica kraińska <i>Scopolia carniolica</i> | | |
| 59 | Mieczyk dachówkowaty <i>Gladiolus imbricatus</i> | | |
| 60 | Olsza szara <i>Alnus incana</i> | | |
| 61 | Owsica spłaszczona <i>Avenula planiculmis</i> | | |

| | | | |
|----|---|---|------------------------------------|
| 62 | Pępawa miękka <i>Crepis mollis</i> | | |
| 63 | Podejrzon pojedynczy <i>Botrychium simplex</i> | | |
| 64 | Podkolan zielonawy <i>Platanthera chlorantha</i> | | |
| 65 | Powojnik prosty <i>Clematis recta</i> | | |
| 66 | Przewiercień okrągłolistny <i>Bupleurum rotundifolium</i> | | |
| 67 | Przytulia okrągłolistna <i>Galium rotundifolium</i> | | |
| 68 | Selery błotne <i>Apium repens</i> | | |
| 69 | Skrzyp olbrzymi <i>Equisetum telmateia</i> | | |
| 70 | Skrzyp pstry <i>Equisetum variegatum</i> | | |
| 71 | Sperceta piaskowa <i>Onobrychis arenaria</i> | | |
| 72 | Starzec pomarańczowy <i>Senecio aurantiacus</i> | | |
| 73 | Storczyk kukawka <i>Orchis militaris</i> | | |
| 74 | Storczyk samczy <i>Orchis morio</i> | | |
| 75 | Storczyk drobnokwiatowy <i>Orchis ustulata</i> | | |
| 76 | Szałwia omszona <i>Salvia nemorosa</i> | | |
| 77 | Świetlik błękitny <i>Euphrasia coerulea</i> | | |
| 78 | Świetlik wąty <i>Euphrasia micrantha</i> | | |
| 79 | Róża francuska <i>Rosa gallica</i> | | |
| 80 | Tojad lisi <i>Aconitum lycoctonum</i> | | |
| 81 | Turzyca Michela <i>Carex michelii</i> | | |
| 82 | Turzyca wczesna <i>Carex praecox</i> | | |
| 83 | Wężymord niski <i>Scorzonera humilis</i> | | |
| 84 | Zaraza macierzankowa <i>Orobanche alba</i> | | |
| 85 | Zerwa kulista <i>Phyteuma orbiculare</i> | | |
| 86 | Przetacznik austriacki <i>Veronica austriaca</i> | | |
| 87 | Odtwarzanie stanowisk innych zanikłych gatunków roślin według potrzeb | | |
| 88 | Dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> | Eliminacja gatunków inwazyjnych we florze Parku | 1. Wykaszenie i wykopywanie części |

| | | | |
|----|--|---------------------------------|---|
| 89 | Kasztanowiec pospolity <i>Aesculus hippocastanum</i> | zagrożających gatunkom rodzimym | podziemnych w miejscach szczególnie zagrożonych ekspansją gatunków inwazyjnych. 2. Usuwanie niecierpka drobnokwiatowego w obrębie stanowisk gatunków roślin „specjalnej troski” („specjalnego zainteresowania”). 3. Edukacja społeczności lokalnej. |
| 90 | Kolczurka <i>Echinocystis lobata</i> | | |
| 91 | Lilak pospolity <i>Syringa vulgaris</i> | | |
| 92 | Nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> | | |
| 93 | Nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i> | | |
| 94 | Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> | | |
| 95 | Niecierpek gruczołowaty <i>Impatiens glandulifera</i> | | |
| 96 | Rdestowiec ostrokończysty <i>Reynoutria japonica</i> | | |
| 97 | Robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> | | |
| 98 | Winobluszcz zaroślowy <i>Parhenocissus inserta</i> | | |
| 99 | Usuwanie innych, wkraczających na teren Parku, gatunków roślin obcego pochodzenia według potrzeb | | |

10.2 Monitoring

a) zwierząt

| Lp. | Nazwa gatunku | Rodzaj zadań ochronnych | Opis sposobów ochrony |
|-----|---|-----------------------------|--|
| 1 | Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> | Monitoring stanowisk | Brak ingerencji |
| 2 | Wydra europejska <i>Lutra lutra</i> | | |
| 3 | Zwierzyna łowna | Kontrola liczebności | Liczenie metodą -tropień obserwacji |
| 4 | Nietoperze <i>Chiroptera</i> | Kontrola liczebności | Liczenie nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) w czasie hibernacji w jaskiniach i w koloniach letnich |
| 5 | Wdrożenie monitoringu innych gatunków zwierząt według potrzeb | Inwentaryzacja i monitoring | |

b) roślin

| Lp. | Nazwa gatunku | Rodzaj zadań ochronnych | Opis sposobów ochrony |
|-----|--|-----------------------------|------------------------------|
| 1 | Zawilec wielkokwiatowy <i>Anemone sylvestris</i> | Inwentaryzacja i monitoring | Kontrola stanowisk w terenie |
| 2 | Brzoza ojcowska <i>Betula oycoviensis</i> | | |
| 3 | Wiśnia karłowata <i>Cerasus</i> | | |

| | | | |
|---|---|--|--|
| | <i>fruticosa</i> | | |
| 4 | Obuwik pospolity <i>Cypripedium calceolus</i> | | |
| 5 | Języcznik zwyczajny <i>Phyllitis scolopendrium</i> | | |
| 6 | Tojad dzióbaty <i>Aconitum variegatum</i> | | |
| 7 | Pełnik europejski <i>Trollius europaeus</i> | | |
| 8 | Wdrożenie monitoringu innych gatunków roślin według potrzeb | | |

c) kserotermicznych ekosystemów nieleśnych

| Ostoja | | zbiorowisko | Cel monitoringu | Metodyka | Częstotliwość obserwacji |
|--------|-----------------------|--|---|---|--------------------------|
| l.p. | nazwa | | | | |
| 1 | Pieskowa Skała | <i>Origano-Brachypodietum vincetoxicetosum</i> , <i>Koelerio-Festucetum</i> | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych Kontrola gatunków inwazyjnych | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; obserwacja gatunków inwazyjnych | co 3 lata |
| 2 | Skały Wernyhory | <i>Origano-Brachypodietum agrimonietosum</i> , <i>Origano-Brachypodietum</i> reg. | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych; Kontrola gatunków ekspansywnych | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; obserwacja gatunków ekspansywnych | co 3 lata |
| 3 | Skały Wdowie | <i>Origano-Brachypodietum vincetoxicetosum</i> , <i>Origano-Brachypodietum</i> reg. | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; | co 3 lata |
| 4 | Wąwóz Pilny Dół | <i>Origano-Brachypodietum agrimonietosum</i> | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych; obserwacja gatunków ekspansywnych powierzchniach badawczych; | co 3 lata |
| 5 | Murawy między wąwozem | <i>Origano-Brachypodietum agrimonietosum</i> | Utrzymanie korytarza ekologicznego | Obserwacja stopnia zarośnięcia | co 3 lata |

| | Pilny Dół a Grodziskiem | | | płatów muraw | |
|----|---|---|--|---|-----------|
| 6 | Grodzisko (Długa Skała) | <i>Origano-Brachypodietum vincetoxicetosum</i> , <i>Origano-Brachypodietum agrimonietosum</i> , <i>Origano-Brachypodietum reg.</i> , zarośla z wisienką stepową | Kontrola zmian składu florystycznego starych muraw; Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. Obserwacja tempa odtwarzania muraw Kontrola populacji wisienki stepowej Kontrola gatunków inwazyjnych | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; obserwacja gatunków inwazyjnych; kontrola liczebności populacji wisienki stepowej | co 2 lata |
| 7 | Grodzisko (Pochylce, Łamańce, Skały Ciche) | <i>Origano-Brachypodietum vincetoxicetosum</i> , <i>Origano-Brachypodietum agrimonietosum</i> | Kontrola zmian składu florystycznego starych muraw. Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; obserwacja gatunków inwazyjnych | co 3 lata |
| 8 | Ciąg zarastających zbiorowisk napiargowych z roślinnością kserotermiczną przy drodze do Skały | Zbiorowiska napiargowe | Kontrola zmian składu florystycznego. Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; obserwacja gatunków inwazyjnych | co 2 lata |
| 9 | Górkowa i Górczyna Skała | <i>Origano-Brachypodietum vincetoxicetosum</i> , <i>Origano-Brachypodietum agrimonietosum</i> , <i>Peucedano-Coryletum</i> | Kontrola zmian składu florystycznego starych muraw. Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; kontrola liczebności populacji wisienki stepowej | co 2 lata |
| 10 | Skała Jonaszówka | <i>Origano-Brachypodietum agrimonietosum</i> | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; | co 2 lata |
| 11 | Skały Panieńskie | <i>Festucetum pallentis</i> , <i>Origano-</i> | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych | co 2 lata |

| | | | | | |
|----|------------------------------|--|---|---|-------------|
| | | <i>Brachypodietum vincetoxicetosum, Origano-Brachypodietum</i> reg. | | powierzchniach badawczych; | |
| 12 | Skały Kawalerskie | <i>Festucetum pallentis, O.-B. vincetoxicetosum, Peucedano-Coryletum</i> | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; | co 2 lata |
| 13 | Skały i piargi Góry Koronnej | <i>Festucetum pallentis, Origano-Brachypodietum Origano-Brachypodietum</i> reg., <i>Peucedano-Coryletum</i> , zbiorowiska napiargowe | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; | co 2 lata |
| 14 | Góra Okopy | <i>Peucedano-Coryletum</i> | Obserwacja zmian składu florystycznego. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; | co 3-4 lata |
| 15 | Skała Puchacza | <i>Peucedano-Coryletum</i> | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; | co 3-4 lata |
| 16 | Skała Krzyżowa | <i>Festucetum pallentis, Origano-Brachypodietum Origano-Brachypodietum</i> reg., <i>Peucedano-Coryletum</i> , zbiorowiska napiargowe | Obserwacja zmian składu florystycznego starych muraw. Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. Kontrola gatunków ekspansywnych i inwazyjnych. | zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; obserwacja gatunków ekspansywnych inwazyjnych | co 2 lata |
| 17 | Masyw skalny ze Skałą Wieża | <i>Origano-Brachypodietum</i> reg. zarośla z wisienką (reg.) | Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych. | Zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; kontrola liczebności populacji wisienki stepowej; | co 2 lata |
| 18 | Skała Łaskawiec | <i>Peucedano-Coryletum</i> | Obserwacja zmian składu florystycznego. | Zdjęcia fitosocjologiczne na stałych | co 3-4 lata |

| | | | | | |
|----|---|--|---|---|-------------|
| | | | | powierzchniach badawczych; | |
| 19 | Wtórna murawa kserotermiczna k. przysiółka Zabugaje | | Obserwacja zmian składu florystycznego; Obserwacja wpływu zabiegów ochronnych; | Zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych; | co 2-3 lata |

d) łąkowych ekosystemów nieleśnych

| Ostoja | | Numer płątu | Typ zbiorowiska | Cel monitoringu |
|--------|------------------------|--------------------------------------|--|--|
| l.p. | nazwa | | | |
| 1 | Pieskowa Skała | 23a | <i>Cirsietum rivularis</i> | Kontrola bogactwa gatunkowego i obecności gatunków wilgociolubnych |
| 2 | Młyny | 46 | Łąka świeża z elementami szuwarowymi | |
| 3 | | 48 | Łąka świeża z elementami szuwarowymi | |
| 4 | | 94 | Łąka świeża z elementami szuwarowymi | |
| 5 | Dolina Zachwyty | 56 | Pastwisko | Kontrola bogactwa gatunkowego |
| 6 | | 57 | Łąka świeża z elementami murawowymi | |
| 7 | | 62 | Łąka z dominacją <i>Bromus mollis</i> | |
| 8 | | 63 | Łąka świeża z elementami murawowymi | |
| 9 | Ojców | 145 | Łąka świeża | Kontrola bogactwa gatunkowego i obecności gatunków wilgociolubnych |
| 10 | | 153 | Łąka świeża z elementami murawowymi | |
| 11 | Dolina Sąspowska Dolna | 229 | <i>Cirsietum rivularis</i> | |
| 12 | | 233 | <i>Cirsietum rivularis</i> | |
| 13 | | 236 | Łąka świeża | |
| 14 | | 238 | Łąka świeża | |
| 15 | | 241 | <i>Arrhenatheretum elatioris alchemilletosum</i> | |
| 16 | | 244 | Szuwar wysokoturzykowy | |
| 17 | 245 | Szuwar mannowy | Kontrola bogactwa gatunkowego i obecności gatunków wilgociolubnych | |
| 18 | 247 | Łąka świeża z elementami szuwarowymi | | |
| 19 | Dolina Sąspowska Górna | 192 | Łąka świeża z elementami murawowymi | |
| 20 | | 197 | Łąka świeża z elementami murawowymi | |
| 21 | | 206 | Łąka świeża | |

| | | | | |
|----|-----------------|-----|---|---|
| 22 | | 210 | Łąka świeża z elementami murawowymi | |
| 23 | | 211 | Łąka świeża z elementami pastwiskowymi i murawowymi | |
| 24 | | 213 | Pastwisko z <i>Agrostis capillaris</i> | |
| 25 | | 214 | Łąka świeża | |
| 26 | | 218 | Łąka świeża | |
| 27 | | 222 | Łąka świeża | |
| 28 | Wąwóz Koziarnia | 200 | Łąka świeża z elementami murawowymi | Kontrola ekspansji drzew i krzewów, tworzenia się wojłoku oraz zmian bogactwa gatunkowego |
| 29 | | 202 | Ubogie pastwisko | Kontrola ekspansji <i>Calamagrostis epigejos</i> oraz zmian bogactwa gatunkowego |
| 30 | Brama Krakowska | 258 | Łąka świeża | Kontrola bogactwa gatunkowego |
| 31 | | 265 | Ziołorośla ze świerżabkami i łopuszyny | |
| 32 | | 267 | Łopuszyny | |
| 33 | | 280 | Łąka świeża | |
| 34 | | 282 | Łąka świeża | |
| 35 | | 284 | Łąka świeża | |
| 36 | | 286 | Łąka świeża z elementami murawowymi | |

e) monitoring siedlisk Natura 2000.

| Lp. | Kod siedliska przyrodniczego | Nazwa siedliska przyrodniczego | Metodyka | Częstotliwość |
|-----|------------------------------|---|---|---------------|
| 1 | 6210 | Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> <i>Festucion pallentis</i>) Podtyp: 6210-1 Murawa naskalna Podtyp: 6210-2 Murawy ostnicowe Podtyp: 6210-3 Kwietne murawy kserotermiczne | Zdjęcia fitosocjologiczne na stałych powierzchniach badawczych zgodnie z metodyką w ramach PMS (GIOŚ/IOP PAN) | co 5-6 lat |
| 2 | 6510 | Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) 6510-1 <i>Arrhenatheretum elatioris</i> | | co 3-5 lat |
| 3 | 7230 | Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 723P <i>Cirsietum rivularis</i> | | co 4-5 lat |

| | | | | |
|----|------|--|--|---------------------------------------|
| 4 | 8160 | Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne ze zbiorowiskami ze <i>Stipion calamagrostis</i> podtyp 8160-1 Rumowiska z zachyłką Roberta | | co 3-6 lat |
| 5 | 8210 | Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i> | | co 6 lat |
| 6 | 9110 | Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>) | | co 6 lat |
| 7 | 9130 | Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i>) | | co 5-6 lat |
| 8 | 9150 | Ciepłolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) | | co 2-4 lata |
| 9 | 9170 | Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>) | | co 6 lat |
| 10 | 9180 | Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) | | co 2-4 lata |
| 11 | 91E0 | Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe | | co 5-6 lat optymalnie co 3 lata |
| 12 | 8310 | Jaskinie nie udostępnione do zwiedzania | Zgodnie z medotyką w ramach PMŚ (GIOŚ/IOP PAN) | co 5 lat |

10.3 Badania naukowe

| Lp. | Rodzaj działalności | Sposób wykonania i zakres | Lokalizacja |
|-----|-----------------------------|--|---|
| 1 | Organizacja badań naukowych | <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie własnych badań naukowych i monitoringowych. 2. Nadzór nad badaniami prowadzonymi przez jednostki zewnętrzne. 3. Kontynuacja prowadzonych badań. 4. Publikowanie wyników badań. 5. Udział i organizacja konferencji, sympozjów, warsztatów, wymian, staży naukowych. | Obszar całego Parku i otuliny, a w razie potrzeby także poza tymi obszarami |

| | | | |
|---|--|---|--|
| | | 6. Zapewnienie osłony naukowej w działaniach ochronnych. | |
| 2 | Dokumentacja badań naukowych | <ol style="list-style-type: none"> 1. Gromadzenie dowodowych okazów flory do zbiorów zielnikowych. 2. Gromadzenie dowodowych zbiorów faunistycznych. 3. Z chwilą braku możliwości zabezpieczenia, bieżącej konserwacji i wykorzystania specjalistycznych, cennych zbiorów florystycznych i faunistycznych będących w dyspozycji Parku (np. w przypadku odejścia pracownika na emeryturę, zmiany miejsca zatrudnienia lub śmierci), powinny one zostać przekazane w depozyt do zbiorów krajowych ośrodków naukowych. 4. Opracowywanie wyników badań. | |
| 3 | Preferowana tematyka badań naukowych: | | |
| | a) badania ekosystemów | Badania ekosystemów leśnych, nieleśnych, wodnych i jaskiniowych. | |
| | b) badania naukowe dotyczące biotycznych elementów środowiska | <ol style="list-style-type: none"> 1. Badania grzybów, flory, zbiorowisk roślinnych, siedlisk. 2. Badania fauny. 3. Badania genetyczne. | |
| | c) badania ekologiczne | <ol style="list-style-type: none"> 1. Badania funkcjonowania i struktury populacji. 2. Badania przebiegu korytarzy ekologicznych | |
| | d) badania naukowe dotyczące abiotycznych elementów środowiska | Prowadzenia badań naukowych dotyczących klimatu, powietrza, ukształtowania terenu, geologii w tym zjawisk krasowych, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, hałasu, pól elektromagnetycznych i innych elementów środowiska. | |
| | e) badania z dziedziny nauk humanistycznych, ekonomicznych, społecznych i innych | Badanie stanu, zjawisk i przemian | |

¹ Podział na obszary ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, oddziały oznaczone liczbami, pododdziały oznaczone literami i ewentualnie liczbami podano zgodnie z „Mapą gospodarczo-przeładową obszarów ochrony Ojcowskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 PLH120004 „Dolina Prądnika” w skali 1:10 000.